

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT

**KROGSTAD MILJØPARK AS
GEOTEKNISK UNDERSØKELSE OG BYGGING AV VEGKRYSS**

SØRUM KOMMUNE

AUGUST 2015

INNHold

SAMMENDRAG	I
Formål med prosjektet	i
Revisjonens samlede vurdering og konklusjon	i
1 Innledning	1
1.1 Bakgrunn og formål for prosjektet	1
1.2 Problemstillinger og avgrensinger	2
1.3 Oppbygging av rapporten	2
1.4 Selskapets uttalelse til rapporten	2
2 Anvendte metoder i prosjektet	5
2.1 Datainnsamling og datagrunnlag	5
2.2 Dataenes pålitelighet og gyldighet	5
3 Om Krogstad Miljøpark AS	7
3.1 Selskapets etablering, styresammensetning og formål	7
3.2 Selskapets virksomhet – en oversikt	9
3.3 Særlig om forholdet til Oslo kommune	11
4 Kjennskap til grunnforholdene?	13
4.1 Innledning	13
4.2 Foranledning til ny reguleringsplanprosess	13
4.3 Reguleringsaken	16
4.3.1 Sentrale beslutningstakere	18
4.3.2 Reguleringsbestemmelser	19
4.4 Geoteknisk undersøkelse	19
4.4.1 Nærmere om den geotekniske rapporten	19
4.4.2 Kjennskap til rapporten og mulige årsaker til at den ikke styrebehandles	20
4.4.3 Forbelastning som metode	22
4.5 Revisjonens oppsummering	22
5 Godkjennes avkjørsel fra fylkesveg 170?	25
5.1 Revisjonskriterier	25
5.1.1 Sammenfatning av revisjonskriterier	26
5.2 Innledning	26
5.3 Kommunens byggesaksavdeling skal godkjenne tiltaket	27

5.4	Utbyggingsavtale skal være inngått	28
5.5	Statens vegvesen skal godkjenne byggeplan	28
5.6	Revisjonens vurdering	30
6	Følges investeringen i infrastruktur opp?	33
6.1	Revisjonskriterier	33
6.1.1	Sammenfatning av revisjonskriterier	35
6.2	Innledning	35
6.3	Rammer for bygging av vei skal være avklart	35
6.4	Byggherrerollen skal være avklart	39
6.5	Byggherren skal følge opp avtalt framdrift	40
6.6	Byggherren skal dokumentere arbeidene som forutsatt	43
6.7	Revisjonens vurdering	43
7	Samlet vurdering og konklusjon	47
	LITTERATUR- OG KILDEHENVISNINGER	51
	TABELL- OG FIGUROVERSIKT	52
	VEDLEGG 1. DOKUMENTGJENNOMGANG	53
	VEDLEGG 2. REGULERINGSPLANEN	54
	VEDLEGG 3. VEDTAK I REGULERINGSSAKEN I 2010	56
	VEDLEGG 4. MIDTREKKVERK	58
	VEDLEGG 5. ARTIKKEL OM FORBELASTNING	59
	VEDLEGG 6. SELSKAPETS HØRINGSSVAR	61

SAMMENDRAG

Formål med prosjektet

Formålet med undersøkelsen er å klargjøre om den geotekniske rapporten ble gjort kjent for styret og belyse mulige årsaker til at dette eventuelt ikke ble gjort. Formålet er videre å undersøke om selskapets arbeid med avkjørsel fra fylkesvei 170 ble godkjent og igangsatt etter gjeldende bestemmelser og om kontrakten med entreprenøren ble fulgt opp av selskapet/byggherren.

Problemstillinger

Revisjonen ser i denne rapporten på følgende problemstillinger:

1. Ble resultatene av de geotekniske undersøkelsene formidlet til administrasjonen og styret i Krogstad Miljøpark AS? Dersom resultatene ikke ble formidlet, hva er mulige årsaker til dette?
2. Ble selskapets arbeid med avkjørsel fra fylkesvei 170 godkjent og igangsatt i tråd med gjeldende bestemmelser?
3. Ble kontrakten med entreprenøren som bygde ut kryss og vei fulgt opp av selskapet som byggherre?

Revisjonens samlede vurdering og konklusjon

Mange av de forhold som denne undersøkelsen dekker, er kjent fra tidligere for både politikere og ansatte i Sørums kommun, foretaket og Krogstad Miljøpark AS. Revisjonen mener likevel at resultatet av revisjonens gjennomgang kan bidra til nyttig læring.

Innenfor kommunal forvaltning er det ekstra viktig å ta hensyn til at man forvalter offentlige midler. Manglende vurdering av risiko, tydelig ansvars- og rolledeling, og det å ha formelle forhold i orden før kostnadskrevende tiltak gjennomføres, er eksempler på forhold som revisjonen har merket seg i sine undersøkelser knyttet til de mer avgrensede problemstillingene som besvares i denne rapporten. Revisjonen mener at dette er forhold som kan avhjelpes med et godt innarbeidet internkontrollsystem. Intern kontroll skal utformes for å gi rimelig sikkerhet for måloppnåelse og kostnadseffektiv drift, pålitelig regnskapsrapportering og overholdelse av lover og regler. Både styret i et selskap og daglig leder har ansvar for at den interne kontrollen er etablert og at den fungerer.

Problemstilling 1

Ble resultatene av de geotekniske undersøkelsene formidlet til administrasjonen og styret i Krogstad Miljøpark AS? Dersom resultatene ikke ble formidlet, hva er mulige årsaker til dette?

Revisjonen konkluderer med at det var foretatt en geoteknisk undersøkelse som viste at det var kvikkleire i området høsten 2009. Rapporten var kjent og informert om i rådmannens saksframlegg

da kommunestyret behandlet reguleringsplanen for Krogstad Miljøpark AS. Daværende daglig leder hadde tatt høyde for en løsning med forbelastning av grunnen og det var derfor ikke behov for å fokusere på kvikkleire som et problem for selskapet etter hans mening.

Nåværende styre ble først kjent med den geotekniske undersøkelsen i oktober 2013. Revisjonen har ikke undersøkt mulige årsaker til dette spesielt, men mener at det kommer indirekte fram av rapporten.

Problemstilling 2

Ble selskapets arbeid med avkjørsel fra fylkesveg 170 godkjent og igangsatt i tråd med gjeldende bestemmelser?

Etter revisjonens vurdering er kriteriene ikke fullt ut oppfylt og revisjonen konkluderer med at selskapets arbeid med avkjørsel fra fylkesveg 170 ikke ble igangsatt i tråd med gjeldende bestemmelser. De nødvendige tillatelser forelå ikke før oppstart. Rapporten underbygger denne konklusjonen slik:

- Revisjonens undersøkelse viser at byggetillatelse forelå før oppstart, men at vilkåret i tillatelsen om godkjent byggeplan ikke var oppfylt.
- Undersøkelsen viser at det forelå underskrevet utbyggingsavtale forut for oppstart av arbeid med krysset og innvilget byggetillatelse slik at dette kriteriet er oppfylt.
- Revisjonens undersøkelse viser videre at byggeplan ikke er godkjent av Statens vegvesen. Det ble likevel gitt sprengningstillatelse. Årsaker til dette synes å være at Statens vegvesen var imøtekommende i forhold til kommunens uttrykte hastverk. Forslaget om midtrekkverk kan også ha påvirket tidspunktet for endelig godkjenning av byggeplanen.

Problemstilling 3

Ble kontrakten med entreprenøren som bygde ut kryss og vei fulgt opp av selskapet som byggherre?

For å besvare denne problemstillingen fant revisjonen det naturlig å ta utgangspunkt i en prosjektmodell som er utarbeidet med tanke på oppfølging av investeringsprosjekter. Ut fra dette har revisjonen lagt til grunn fire revisjonskriterier som vi har undersøkt nærmere.

Etter revisjonens vurdering er kriteriene bare delvis oppfylt og revisjonen konkluderer med at byggherren ikke har fulgt opp anleggsarbeidet i tilstrekkelig grad. Selskapet satte dessuten i gang

arbeidet uten formelt vedtak og selskapet manglet finansiering. Rapporten underbygger konklusjonen slik:

Revisjonen la for det første til grunn kriteriet om at rammene for veibygging skal være avklart. Vi har i denne forbindelse undersøkt om det skilles mellom planleggings- og gjennomføringsfasen og om finansieringen var i orden.

Revisjonen har vurdert det slik at planleggings- og gjennomføringsfasene ikke er så tydelig atskilt som de burde være. Beslutning om å gjennomføre skal foreligge før gjennomføringsfasen iverksettes. Selskapet manglet dessuten finansiering, og investeringen ble forskuttert av Sørums kommunalteknikk KF uten formell avtale og før det forelå kommunestyrevedtak om denne bevilgningen. Vi har derfor konkludert med at kriteriet om at rammene for utbyggingen skal være avklart før anleggsstart, ikke var oppfylt.

Det er kjent fra tidligere at Krogstad Miljøpark AS manglet finansiering til å gjennomføre byggingen. Rammene for selskapets virksomhet og at det skulle igangsettes anleggsarbeider framkom i rådmannens saksframlegg da selskapet ble opprettet. Selskapet ble imidlertid ikke tilført nødvendig kapital og hadde således ikke finansieringen i orden da arbeidet med vegbyggingen startet opp.

Etter revisjonens oppfatning burde Krogstad Miljøpark AS allerede ved oppstart sørget for nødvendig kapital til å håndtere den planlagte utbyggingen som det var klart at ville komme, jf. rådmannens saksframlegg i forbindelse med selskapetableringen. Det er kritikkverdig å starte opp et arbeid i regi av det offentlige uten finansiering, risikoanalyser, formaliserte avtaler mellom selskapet og Sørums kommunalteknikk KF eller noen form for sikkerhet i avtale. Revisjonen mener disse forholdene er spesielt alvorlige fordi det er fellesskapets midler som forvaltes.

Revisjonen la for det andre til grunn kriteriet om at byggherrerollen skal være avklart. Revisjonen har konkludert med at byggherrerollen er slått fast til å være selskapet. Dokumentasjonen som revisjonen har gjennomgått, viser at både foretaket/Sørums kommune og selskapet undertegner som byggherre.

Revisjonen har videre lagt til grunn at byggherren skal følge opp avtalt framdrift og dokumentere arbeidene som forutsatt. Revisjonen konkluderer med at dette ikke er oppfylt. Byggherren fulgte opp entreprenøren fram til krysset var etablert, men forsømte å følge opp avtalte forpliktelser ovenfor Statens vegvesen når det gjelder deres overtakelse av vegkrysset. Dette gjelder både utbedringsarbeider og dokumentasjon som viser hvordan arbeidene var utført.

Jessheim, 25. august 2015

Nina Neset
Revisjonssjef

Oddny Ruud Nordvik
avdelingsleder forvaltningsrevisjon
og selskapskontroll

1 INNLEDNING

1.1 Bakgrunn og formål for prosjektet

Bakgrunn

Krogstad Miljøpark AS er et aksjeselskap som eies fullt ut av Sørums kommun. Kontrollutvalget kan gjennomføre forvaltningsrevisjon i heleide aksjeselskap, jf. kommuneloven § 80.

Kontrollutvalget bestilte en forvaltningsrevisjon av enkelte forhold som vedrører Krogstad Miljøpark AS i møte 5.5.2015 (sak 17/2015). Fra kontrollutvalgets vedtak siteres:

Kontrollutvalget vedtar prosjektplan for forvaltningsrevisjon av Krogstad Miljøpark AS, og ber revisjonen om å gjennomføre prosjektet.

En henvendelse fra styret i Krogstad Miljøpark AS datert 29.1.2015 er lagt til grunn for prosjektplan og kontrollutvalgets bestilling. Styret tar opp flere forhold som i korte trekk gjengis slik:

- «Styret er overrasket over at tidligere og nytt styre ikke er blitt gjort kjent med denne geotekniske rapporten». Av styrets uttalelse framkommer også at rapporten beskriver at «store deler av området består av myr og kvikkleire helt ned til 18-20 meter».
- Byggeplan for kryss og vei ble aldri godkjent av ansvarlig myndighet.
- Gjennom byggeperioden gjennomføres ikke kontraktsoppfølging med entreprenøren og Krogstad miljøpark har de siste månedene i 2014 kvittert ut ca. 25 avvik eller feil fra det arbeidet som entreprenøren utførte og som skulle vært ferdig 2009-2010.

Bakgrunnen for kontrollutvalgets bestilling av forvaltningsrevisjon i selskapet er dessuten et vedtak i Økonomi- og administrasjons-utvalget (ØA):

Spørsmålet om hvorfor resultatene av de geotekniske undersøkelsene ikke ble formidlet til styret for Krogstad Miljøpark AS oversendes kontrollutvalget.

ØA 28.1.2015 sak 6/15

Kontrollutvalget har også tidligere behandlet flere saker om Krogstad Miljøpark, blant annet ble utvalget orientert om lån til Krogstad Miljøpark den 13.10.2009 (sak 35/09), rapport om selskapskontroll i selskapet den 19.10.2011 (sak 49/11) og en sak i forbindelse med et leserinnlegg i avisen den 9.2.2012 (sak 10/12).

Formål

Formålet med undersøkelsen er å klargjøre om den geotekniske rapporten ble gjort kjent for styret og belyse mulige årsaker til at dette eventuelt ikke ble gjort. Formålet er videre å undersøke om selskapets arbeid med avkjørsel fra fylkesvei 170 ble godkjent og igangsatt etter gjeldende bestemmelser og om kontrakten med entreprenøren ble fulgt opp av selskapet/byggherren.

1.2 Problemstillinger og avgrensinger

Revisjonen undersøker følgende problemstillinger:

1. Ble resultatene av de geotekniske undersøkelsene formidlet til administrasjonen og styret i Krogstad Miljøpark AS? Dersom resultatene ikke ble formidlet, hva er mulige årsaker til dette?
2. Ble selskapets arbeid med avkjørsel fra fylkesvei 170 godkjent og igangsatt i tråd med gjeldende bestemmelser?
3. Ble kontrakten med entreprenøren som bygde ut kryss og vei fulgt opp av selskapet som byggherre?

Problemstillingene ovenfor er identiske med prosjektplanen og kontrollutvalgets vedtak i møte 5.5.2015.

Revisjonen avgrenses i all hovedsak til å undersøke problemstillingene ovenfor i perioden 2008-2010. I tillegg trekkes noen linjer fram til sommeren 2015.

For å besvare den første problemstillingen gis en redegjørelse for reguleringsplanprosessen og den geotekniske undersøkelsen. Den andre problemstillingen avgrenses i utgangspunktet til å undersøke om det foreligger godkjent byggesak og byggeplan for avkjørsel og tilførselsveg. Den tredje problemstillingen avgrenses til å undersøke om arbeidet ble fulgt opp og dokumentert på en tilfredsstillende måte av byggherren.

1.3 Oppbygging av rapporten

I kapittel 2 beskrives datagrunnlaget, datainnsamlingen og anvendte metoder. I tillegg redegjøres for dataenes reliabilitet (pålitelighet) og validitet (gyldighet). I kapittel 3 redegjøres nærmere for Krogstad Miljøpark AS for å gi leseren forståelse for de etterfølgende kapitlene i rapporten.

Deretter, i kapittel 4 redegjøres for hendelsesforløp knyttet til den geotekniske undersøkelsen.

I kapittel 5 presenteres fakta/funn om selskapets arbeid med godkjenning av avkjørsel fra fylkesveg 170. Deretter, i kapittel 6, presenteres fakta/funn om oppfølging av kontrakten med entreprenør.

Revisjonens kommentarer og vurderinger står til slutt i det enkelte kapittel. Revisjonens samlede vurdering og konklusjon følger i rapportens siste kapittel, kapittel 7. Revisjonens samlede vurdering og konklusjon er også tatt inn i sammendraget foran i rapporten.

1.4 Selskapets uttalelse til rapporten

Rapporten er forelagt styret/daglig leder i Krogstad Miljøpark AS til uttalelse. Høringssvar er datert 23.8.2015 og mottatt 25.8.2015. Høringssvaret følger som vedlegg 6. Foreliggende høringssvar er oversendt før behandling i styremøte den 26.8.2015. Eventuelle endringer i høringssvaret vil bli ettersendt til kontrollutvalget.

Styret gir uttrykk for i sitt svarbrev at revisjonen ikke har besvart kontrollutvalgets bestilling. Revisjonen vil peke på at det går et klart skille mellom kontrollør og den som er gjenstand for kontroll. Den som er gjenstand for kontroll skal ikke påvirke hvordan en kontroll blir bestilt, planlagt og designet. Dette er et forhold mellom revisjonen og kontrollutvalget.

Revisjonen har på bakgrunn av uttalelsen tydeliggjort skillet mellom gammelt og nytt styre i rapportens punkt 4.5, i kapittel 7 og foran i sammendraget på dette punkt.

2 ANVENDTE METODER I PROSJEKTET

Forvaltningsrevisjonsprosjektet er gjennomført i tråd med RSK 001 - Standard for forvaltningsrevisjon, som er fastsatt av styret i Norges Kommunerevisorforbund¹. I arbeidet med dette prosjektet har vi benyttet oss av to forskjellige metoder: dokumentanalyse og intervjuer. Under følger en gjennomgang av metodene vi har brukt og en analyse av undersøkelsenes pålitelighet og gyldighet.

2.1 Datainnsamling og datagrunnlag

Dokumentanalyse

Revisjonen har gjennomgått aktuelle dokumenter som er innhentet fra Krogstad Miljøpark AS, plan- og byggesaksarkiv i Sørums kommuner, Statens vegvesen og entreprenør. Revisjonen har i tillegg gjennomgått regnskapsinformasjon i Sørums kommunalteknikk KF som gjelder prosjekt *slambehandlingsanlegg*. Vi har gjennomgått styredokumenter, kommunestyredokumenter, skriftlig korrespondanse og annen dokumentasjon som er tilgjengelig og relevant for prosjektet.

Styret i Krogstad Miljøpark AS skriver i sin henvendelse til kontrollutvalget, datert 29.1.2015, at styret nå etablerer et *selskapsarkiv etter at det er fastslått at ingen dokumenter er arkivert og at dokumenter mangler*. Styreleder har i en e-post datert 2.8.2015 besvart en e-post fra revisjonen 2.7.2015 der det opplyses at det ikke foreligger en journal som viser innholdet i arkivet. Revisjonen ba samtidig om, og fikk samtykke til, å innhente nødvendig dokumentasjon fra arkivet i Sørums kommune. Revisjonen har ikke benyttet seg av dette.

Intervju

Det er gjennomført telefonintervju med ti personer som alle har en rolle i forbindelse med de problemstillinger som reises i denne revisjonen. Disse personene er ansatte i Statens vegvesen, tidligere ansatt innleid ekstern byggeleder, tidligere innleid prosjektleder i reguleringssaken, ansvarlig for den geotekniske undersøkelsen, ansatt i Sørums kommunalteknikk KF, daværende plansjef i Sørums kommune, daværende ordfører samt to tidligere styremedlemmer. I tillegg er det gjennomført intervju med 3 personer; tidligere daglig leder, tidligere styreleder samt økonomisjef i Sørums kommune.

2.2 Dataenes pålitelighet og gyldighet

De innsamlede data er innhentet for og omhandler denne rapportens problemstillinger og gyldigheten anses dermed å være høy. Gyldighet er også dekket opp gjennom at det er innhentet informasjon fra flere kilder.

¹ Standarden bygger på internasjonalt anerkjente standarder og prinsipper vedtatt av International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI) og The Institute of Internal Auditors (IIA).

Pålitelighet er et uttrykk for hvor nøyaktig innsamling av data har vært. Mottatt og gjennomgått dokumentasjon er innhentet fra relevante kilder. Intervjuene ble gjennomført etter en intervjuguide der temaene og hovedspørsmålene var utarbeidet på forhånd.

Det er skrevet referat fra samtlige intervjuer, herunder telefonintervjuene. Referatene er verifisert av intervjuobjektene. De deler av rapportens fakta/funnsom bygger på intervjuer med ansatte i Statens Vegvesen er gjennomgått og verifisert av de som vi har snakket med i vegvesenet.

Revisjonen anser påliteligheten totalt sett for å være høy, men revisjonen tar følgende forbehold:

- Det kan finnes relevant dokumentasjon i tillegg til den informasjonen vi har hatt tilgang til og som kunne bidratt til å belyse problemstillingene ytterligere.
- Selskapet fikk etter avtale med Sørums kommunen opprettet en atskilt arkivmodul for aksjeselskapet i Sørums kommunens arkiv. Revisjonen har fra flere hold fått oppgitt at dette arkivet har hatt utfordringer med hensyn til innhold, problemer med praktisk bruk av systemet til journalføring og skriving av saksframlegg, konvertering fra gammelt til nytt system og kommunikasjon på e-post uten tilhørende postlisteføring/arkivering. Revisjonen har fått oversendt kopi av styresaker og styreprotokoller fra nåværende styreleder/daglig leder i Krogstad Miljøpark AS, men har utover dette ikke innhentet informasjon fra selskapsarkivet som oppbevares i Sørums kommunen og hos nåværende styreleder/daglig leder.
- Denne revisjonen baserer seg også på muntlig innhentet informasjon. Dette innebærer et usikkerhetsmoment, særlig fordi hendelsene fant sted for noen år tilbake og det kan være vanskelig å huske nøyaktig hva som skjedde den gangen.

3 OM KROGSTAD MILJØPARK AS

Hensikten med dette kapitlet er å gi leseren den bakgrunnsinformasjon om selskapet og dets virksomhet som er nødvendig for å forstå de etterfølgende kapitler. I kapittel 3.1 gis en kort redegjørelse for etableringen av selskapet, formålet og styresammensetning. Deretter sies det litt om virksomheten i selskapet og om forholdet til Oslo kommune.

3.1 Selskapets etablering, styresammensetning og formål

Sørum kommune er organisert med en rådmannskommune og to kommunale foretak. Foretakene ble etablert i 2003 og startet opp sin virksomhet i 2004. Det ene foretaket er Sørum kommunalteknikk KF (SKT KF) som skal forvalte kommunens tekniske infrastruktur (kommunale veier, vann/avløp og renovasjon). Foretaket skal ivareta innbyggernes interesser vedrørende dette står det videre på Sørum kommunes nettside.

Bakgrunnen for etablering av aksjeselskapet

Styret i Sørum kommunalteknikk KF vedtok den 27.8.2008 at:

- Styret i Sørum kommunalteknikk KF stiller seg bak forslaget om å etablere selskapet Krogstad Miljøpark AS med forslag til vedtekter.
- Styret oversender saken til Sørum kommune for videre behandling.

Sørum kommunalteknikk KF arbeidet over tid fra 2006 for å etablere et nytt slambehandlingsanlegg på Krogstad. Spørsmålet om å videreføre prosjektet i et nytt selskap som skulle stå for videre realisering og drift, ble lagt fram for kommunestyret som etablerer selskapet (K-sak 64/08 den 22.10.2008).

Vedtektens formål og signatur

Formålet med Krogstad Miljøpark AS uttrykkes slik i vedtekten ved selskapsetableringen i 2008:

Selskapet skal drive behandling av nedbrytbart materiale og bearbeiding av våtorganisk avfall, bidra til økt utnyttelse av biprodukter, samt annen virksomhet knyttet til disse områdene, herunder kunne inneha eierandeler i selskaper innenfor samme området.

Selskapet skal drives etter forretningsmessige prinsipper. Disse prinsippene skal ikke utøves i strid med det samfunnsansvaret som er lagt til virksomheten, herunder det å legge særlig vekt på miljøvennlig drift i alle ledd av avfallsbehandlingen.

Ved generalforsamlingsvedtak 3.12.2009 endres formålet til:

Selskapet skal opparbeide, inneha og holde ved like nødvendig infrastruktur på Krogstad Miljøpark slik at det legges til rette for at kommunene i regionen, og eventuelle andre, kan foreta en forskriftsmessig og fremtidsrettet behandling av avløpslam og annet organisk nedbrytbart avfall, samt annen miljørettet virksomhet i tilknytning til dette.

Selskapet er av allmennyttig karakter og skal ikke gi fortjeneste (utbytte) til eierne. De ressurser som genereres gjennom virksomheten skal anvendes til realisering av selskapets formål.

Vedtektene fra 2008 og 2009 slår fast at selskapets firma tegnes av styreleder og et styremedlem i fellesskap.

Generalforsamling

Om generalforsamling heter det i punkt 8 i vedtekten for Krogstad Miljøpark AS:

Den ordinære generalforsamling skal behandle og avgjøre godkjenning av årsregnskapet og årsberetningen, herunder utdeling av et eventuelt utbytte, og andre saker som etter loven eller vedtektene hører under generalforsamlingen.

Møteinnkalling og sakliste skal sendes eierkommunene v/rådmannen samtidig med innkallingen, og protokoll skal sendes til eierkommunene v/rådmannen så snart den er undertegnet. Skriftlig beslutningsgrunnlag i saker som skal behandles skal normalt foreligge 6 uker før møtet.

Det er ordfører i Sørum kommune som er selskapets generalforsamling. Saker som skal behandles i generalforsamling skal legges fram for Økonomi- og administrasjonsutvalget (ØA) (formannskapet i Sørum kommune) i forkant av behandling i generalforsamling slik at ØA er gitt mulighet til å instruere generalforsamlingen.

Styresammensetning

Styresammensetning i Krogstad Miljøpark AS fra opprettelsen² fram til juni 2012:

Vidar Kristensen, leder

Dag T. Kjensjord, nestleder

Stein Kristian Andersen (gikk ut av styret 31.12.2009)

Wenche F. Mjønerud

Berit K. Arntsen (Mona Øyen gikk inn for/erstattet Arntsen 2010)

Nils Petter Rusånes (Nils Anders Mangen registrert i Brønnøysund per 16.7.2011)

Rådmannen er representert i styret fram til 31.12.2009 med økonomisjef Stein Kr. Andersen.

Det vedtas personfellesskap mellom styret i Krogstad Miljøpark AS og Sørum kommunalteknikk KF (kommunestyrets vedtak i sak 64/08). Styret i Krogstad Miljøpark AS og styret i Sørum kommunalteknikk består med andre ord av de samme personene fra opprettelsen av aksjeselskapet i 2008.

Administrasjonen i kommunen var opptatt av å få bort personfellesskapet mellom Krogstad Miljøpark AS og Sørum kommunalteknikk KF både når det gjaldt styre og daglig leder, men dette

² Kommunestyrets vedtak i sak 64/08 den 22.10.2008. Styrets sammensetning som i stiftelsesdokument november 2008. Styret består av de samme personene som sitter i styret i SKT KF (personfellesskap).

ble lenge stoppet politisk (intervju 5.8.2015). Dette er dokumentert i saker til politisk behandling, f.eks. K-sak 72/09 i møte 2.9.2009.

Daglig ledelse

Det følger av punkt 7 i selskapets vedtekter at daglig leder ansettes av styret og skal følge de retningslinjer og pålegg som styret gir. Hogne Røisheim ansettes som daglig leder. Han fungerer som daglig leder både i Krogstad Miljøpark AS og i Sørums kommunalteknikk KF fram til 1.11.2009. Fra dette tidspunkt³ leies han ut fra Sørums kommunalteknikk KF på heltid.

Stillingsinstruks/stillingsbeskrivelse for daglig leder i Krogstad miljøpark AS vedtas av styret i selskapet den 13.10.2010. Ansvar og myndighet følger av instruksens punkt 3. Nedenfor gjengis fjerde ledd i punkt 3:

Daglig leder har ansvaret for at styret får seg forelagt alle saker som på grunn av sitt prinsipielle forhold, økonomiske betydning eller av andre grunner er av en slik art at de bør forelegges styret. Daglig leder plikter å informere styret om viktige forhold i og utenfor bedriften som kan påvirke bedriftens stilling og utvikling.

3.2 Selskapets virksomhet – en oversikt

I selskapets årsberetning per 31.12.2009 framkommer at prosjektet med etablering av biogassanlegg drives fram av Sørums kommunalteknikk KF i 2005/2006.

Den opprinnelige tanken var å invitere omkringliggende kommuner til å delta i utviklingen av Krogstad slambehandlingsanlegg. Sørums kommunalteknikk KF inviterte i første gang omkringliggende kommuner til å delta våren 2007. Våren 2009 utarbeides et beslutningsgrunnlag⁴ med tanke på en ny invitasjon til omkringliggende kommuner.

Reguleringsplanprosess for å endre gjeldende reguleringsplan startes opp våren 2009 av Krogstad Miljøpark AS. Utbyggingen av krysset og vegen pågår fra juni 2009 til desember 2009. Kontrakt inngås med entreprenør i juni 2009.

Våren 2009 forhandlet selskapet med Oslo kommune, Energigjenvinningsetaten (EGE). I 2009 framstår det som klart at EGE ønsket et nært samarbeid med selskapet. Samarbeidet skulle baseres på felles opparbeidelse og utnyttelse av Krogstad Miljøpark med tanke på samarbeid mellom EGEs biogassanlegg og slambehandlingsanlegget som selskapet ønsket å etablere sammen med omkringliggende kommuner.

³ Vedtak i styret i SKT KF, sak 23/09 den 21.10.2009. Ståle Grinaker konstitueres samtidig som daglig leder i Sørums kommunalteknikk KF.

⁴ Beslutningsgrunnlag datert 30.4.2009: Krogstad Miljøpark – etablering av slambehandlingsanlegg på nedre Romerike – bærekraftig ressursutnyttelse i regionen.

Krogstad Miljøpark AS legger til rette for den etableringen som forhandles med EGE. Dette omfatter blant annet:

- reguleringsplanendring
- kjøp av tilleggsareal
- utbygging av krysset mellom fylkesveg 170⁵ og tilførselsvegen inn til anleggsområdet, Brumåsavegen i Sørums kommun, herunder avtaler med Statens vegvesen
- kontrakt med entreprenør.

Sørums Kommunalteknikk KF forskutterte alle kostnader og kommunestyret godkjente foretakets vedtak om forskuttering av inntil 16 millioner kroner først etter at kontrakt var inngått og arbeidet igangsatt. Påløpt i perioden 1.1.2006-31.12.2009 utgjorde vel 14 millioner kroner (Krogstad Miljøpark AS årsberetning). Forskutteringen ble foretatt i påvente av vedtak om kommunal garanti. Sørums kommunestyre vedtok i april 2010 å stille kommunal garanti begrenset oppad til 75 millioner kroner for utbygging av infrastruktur etc. for utvikling av Krogstad miljøpark (K-sak 25/10 den 28.4.2010). Fylkesmannen godkjente garantistillelse ved brev 29.6.2010. Selskapet tok deretter opp lån (styret i Krogstad Miljøpark AS sak 11/10 den 20.10.2010) på 27 millioner kroner og gjorde opp gjeld til foretaket som utgjorde vel 25,2 millioner kroner pr 31.12.2010.

Krogstad Miljøpark AS har fått tilført en aksjekapital fra kommunen på til sammen 2,3 millioner kroner. Per februar 2015 gjenstår om lag 600 000 kroner i likvider på selskapets bankkonto (e-post fra økonomisjef i Sørums kommune 2.2.2015).

Fra 2010 endres EGEs holdning. EGE går bort fra ønsket om samarbeid til å forhandle om en festekontrakt/kjøpskontrakt. EGE forhandler videre med Krogstad Miljøpark AS og Nes kommune om tomt til biogassanlegg. Krogstad Miljøpark AS tilbyr etter hvert Oslo kommune å kjøpe tomt på Krogstad. Bystyret vedtar 1. juli 2010 alternativet i Nes kommune.

Infrastruktur (vegkryss og tilførselsveg) bygges fra sensommeren 2009 og står hovedsakelig ferdig rundt årsskiftet 2009/2010 etter revisjonens forståelse. Statens vegvesen har imidlertid så langt (juli 2015) ikke overtatt de utførte vegarbeidene for krysset.

Ofte tar det tid å få avsluttet slike prosjekter, men for dette prosjektet har det tatt noe lengre tid enn hva som er normalt.

(Statens vegvesen, e-post 3.7.2015)

Sentrale styrevedtak og korrespondanse av betydning for selskapet i perioden fra oppstart og fram til reguleringsplanen vedtas av kommunestyret 3.2.2010, er satt opp i en tabell, se vedlegg 1. Tabellen nedenfor gir en oversikt over generalforsamlingsvedtak i Krogstad Miljøpark som legger rammer for selskapets virksomhet.

⁵ Fylkesveg 170 (Kompvegen) går mellom riksveg 22 i Fet kommune og Bjørkelangen (Tangen) i Aurskog-Høland kommune.

Tabell 1 Oversikt over sentrale vedtak

Tidsperiode 2008-2010 - generalforsamling

Tidspunkt	Referanse	Kommentarer
22.10.2008	K-styresak 64/08	Krogstad Miljøpark AS vedtas etablert som selskap.
November 2008	Stiftelsesmøte	Det ble avholdt stiftelsesmøte på rådhuset i Sørums kommun for å stifte selskap Krogstad miljøpark AS.
12.3.2009	Ekstraordinær generalforsamling	Selskapets strategi godkjennes slik det følger av saksframlegg til ØA i møte 11.3.2009. Selskapets styre pålegges å utrede aktuelle muligheter for finansiering av infrastrukturen til anlegget. Fullmakt til styret om å rette en henvendelse til Sørums kommune. Fullmakt til styret om å foreta endelig beslutning på selskapets vegne når det gjelder finansiering av infrastrukturen til anlegget.
3.12.2009	Ekstraordinær generalforsamling	Endring av vedtekt – formål endres til et infrastrukturselskap.
17.6.2010	Generalforsamling	Årsberetning for perioden 26.11.2008-31.12.2009 presiserer at selskapet i løpet av 2010 vil gjennomføre låneopptak for å innfri akkumulert gjeld til SKT KF.
7.12.2010	Generalforsamling	Styret gjennomfører låneopptak på 27 mill.

Kilde: Generalforsamlingsprotokoller og saksframlegg.

3.3 Særlig om forholdet til Oslo kommune

I kommunestyrets sak om etablering av Krogstad Miljøpark AS står det at Sørums kommunalteknikk KF henvendte seg til omkringliggende kommuner og NRA IKS med forespørsel om eierskap i anlegget/selskapet, alternativt om et kundeforhold gjennom å levere slam til anlegget. Daværende daglig leder i Krogstad Miljøpark AS forteller i samtale med revisjonen nærmere om dette og om bakgrunnen for at Oslo kommune ønsket å etablere seg på Krogstad.

Han forteller at det var dårlig håndtering av kloakkslam på Romerike og fra flere hold, tilbake til ca. 2002, et ønske om å finne en løsning. Sørums kommunalteknikk KF deltok i ei «slamgruppe» og man kom fram til at området ved Krogstad i Sørums hadde god geografisk beliggenhet på Nedre Romerike og reguleringsplan kom på plass i 2007. Teknologi rundt biogass var et nytt fagfelt som man tilegnet seg kunnskap om på denne tiden. I denne forbindelse ble man kjent med at Oslo kommune planla et biogassanlegg. Det viste seg etter hvert at lokalisering på Klemetsrud hadde uheldige nærmiljøeffekter. Lokalisering utenfor Oslo ble aktuelt og Energigjenvinningsetaten i Oslo kommune (EGE) sendte i denne forbindelse ut en henvendelse til flere kommuner (intervju 9.7.2015).

Videre fortelles at henvendelsen fra EGE ble journalført i kommunen⁶, men besvart av foretaket eller aksjeselskapet. EGE så på Krogstad som et godt alternativ etter besøk på området der Hogne Røisheim, daværende rådmann og ordfører var tilstede fra Sørums kommun. Kommunen mottok flere brev fra EGE som alle ble besvart av Sørums kommunalteknikk KF, noe skriftlig og noe per e-post.

Daværende styreleder i Krogstad Miljøpark AS forteller i samtale med revisjonen at henvendelsen fra Oslo kom til kommunen og at det ble avholdt et møte på ordførers kontor med representanter fra Oslo kommune og politisk ledelse til stede (ordfører og gruppeledere). Gruppelederne var til stede fordi det var viktig for Oslo kommune å få bekreftet at kommunen forpliktet seg og utviste engasjement med tanke på etablering av biogassanlegg i kommunen.

Det ble innledet forhandlinger med Oslo kommune med tanke på deltakelse i og felles etablering av biogassanlegg på Krogstad miljøparks område. Forhandlingene pågikk i 2009 og det siste møte i 2009 avholdes den 18. desember. Selskapets forhandlere oppfattet det slik at kun gjensto en formell godkjenning av avtalen. Både daværende styreleder og daglig leder bekrefter dette i samtaler med revisjonen (10.7.2015 og 5.8.2015).

EGE⁷s holdning endret seg fra desember 2009 til februar 2010. Dette opplyses til revisjonen fra flere hold. Krogstad Miljøpark AS⁸ tilbød EGE å kjøpe tomt i miljøparken den 3. juni 2010. Byrådet vedtok alternativet i Nes i møte 1.7.2010 (Byrådssak 1075/10).

Det framkom⁹ allerede i slutten av februar 2010 at valget falt på tilbudet om tomt på det tidligere deponiet Esval i Nes kommune og at det utslagsgivende er muligheten dette tomtevalget gir for utnyttelse av deponigass til energikilde for biogassanlegget og investeringsstøtte fra ENOVA¹⁰ på 35 millioner kroner (forutsetning om bruk av deponigass).

Revisjonen har fra flere hold fått opplyst at det var stor optimisme og tro på at Oslo kommune ønsket å etablere seg på Krogstad i tillegg til etablering av slambehandlingsanlegg for andre kommuner.

⁶ Det har på forespørsel fra revisjonen sommeren 2015 ikke lyktes Sørums kommune å finne denne henvendelsen i arkivet.

⁷ EGE: Energigjenvinningsetaten, Oslo kommune

⁸ Brevet er journalført i Sørums kommunes arkiv og er unntatt offentlighet.

⁹ Det vises til et notat datert 27.2.2010 der byråden for miljø og samferdsel skriver til Samferdsels- og miljøkomiteen.

¹⁰ Søknad datert 29.3.2010, bevilgning gitt 29.6.2010.

4 KJENNSKAP TIL GRUNNFORHOLDENE?

Revisjonen redegjør i dette kapitlet for hendelsesforløp knyttet til den geotekniske undersøkelsen og mulige årsaker til at styret eventuelt ikke informeres. Utgangspunktet er tidsperioden fra selskapet etableres høsten 2008 fram til mai 2010. Hendelsesforløpet redegjøres for i bred forstand og omhandler dermed også styrets saksbehandling og kommunens behandling av reguleringsplan for Krogstad miljøpark i 2009/2010.

Problemstilling 1

Ble resultatene av de geotekniske undersøkelsene formidlet til administrasjonen og styret i Krogstad Miljøpark AS? Dersom resultatene ikke ble formidlet, hva er mulige årsaker til dette?

4.1 Innledning

Vi har gått gjennom tilgjengelig dokumentasjon som viser gangen i reguleringsplanprosessen og kjennskapen til de geotekniske undersøkelsene. Dokumentasjonen utdypes av muntlige kilder.

4.2 Foranledning til ny reguleringsplanprosess

Revisjonen har gjennomgått styredokumenter i perioden fra selskapet startet opp og fram til mai 2010. Tabellen nedenfor viser hvilke styremøter som ble holdt i denne perioden og gir et innblikk i saker og orienteringer som ble gitt til styret. Tabellen viser blant annet at styret i sitt første møte gjennomførte en strategidiskusjon og at styret forelegges sak om regulering med konsekvensutredning i møte i august 2009. Styret orienteres om reguleringsplanarbeidet i møter i juni og september.

Tabell 2 Oversikt over møter i selskapet

Styremøter i Krogstad Miljøpark AS fra 10.12.2008 – 12.5.2010

Dato	Tekst
10.12.2008	Styrets første møte – 3 saker til behandling: Selskapsablering/kjøp av eksterne tjenester, strategidiskusjon og tilsetting av daglig leder.
28.1.2009	En sak til behandling: Foreløpig organisering og finansiering av Krogstad Miljøpark AS.
24.6.2009	En sak til behandling og en orientering: Beslutningsgrunnlag for deltakelse i Krogstad Miljøpark. Muntlig orientering om selskapets aktiviteter knyttet til reguleringsarbeid, og bygging av kryss og vei inn til planlagt biogassanlegg.
26.8.2009	En sak til behandling og en diskusjonssak: Krogstad miljøpark – regulering med konsekvensutredning. Diskusjonssak vedr fremtidig organisering og finansiering – veien videre.
23.9.2009	To saker til behandling og tre saker til informasjon: Innløsning av eiendom og innkalling til ekstraordinær generalforsamling. Informasjon om styreseminar, referert fra møte med EGE 21.9.09 og <i>det ble gitt en kort orientering om status på reguleringsplan og konsekvensutredningen.</i>
13.1.2010	Fire saker til behandling: Møteplan, søknad om kommunal garantistillelse, stillingsinstruks for daglig leder samt anmodning om etablering av selskap for videre utvikling av slambehandlingsanlegg.
10.2.2010	Tre saker til behandling: Grunnerverv, avtale om kjøp av administrative tjenester samt selskapets logo.
12.5.2010	Innkalling til ordinær generalforsamling og forlengelse av avtale om leie av daglig leder.

Kilde: Innkallinger, saksframlegg og protokoller fra styremøter

Allerede i det første styremøtet i Krogstad miljøpark AS drøftes slambehandlingsanlegg og biogassanlegg. *Styret diskuterer og besvarer problemstillingene i vedlagt notat, og innkaller til ekstraordinær generalforsamling for å forankre strategiene hos eier (protokoll i sak 2/08 den 10.12.2008¹¹).* Som vedlegg til denne saken vises til diskusjonsnotat – strategier, datert 04.12.08. I saksframlegget framgår:

Arbeidet med realisering av slambehandlingsanlegg på Krogstad har som kjent pågått over flere år, og etter hvert har det vist seg flere nye muligheter. Blant annet ser man at det i tillegg til behandling av kloakkslam også bør vurderes mottak og behandling av matavfall. Videre bør arbeidet med disponering/bruk av biogassen vurderes nøyere og forankres hos eierne av Krogstad Miljøpark AS. Det er nå viktig å belyse denne type spørsmålsstillinger og diskutere disse med våre eiere.

¹¹ Sak 2/08 Strategidiskusjon

Notatet er ikke lagt ved sakspapirene som revisjonen har tilgang til, men et notat til styret datert 2.12.2008 følger søknad om oppstart av reguleringsarbeid. Her fremkommer følgende tema som gjengis i korte trekk av revisjonen:

- Forretningside. Hva skal selskapet drive med?
- Reguleringsplanen fra 2007 åpner bare opp for behandling av kloakkslam. Skal selskapet undersøke hva som må til for å behandle våtorganisk avfall i tillegg?
- Skal anlegget ved Krogstad planlegges/dimensjoneres ut fra opprinnelig behov eller ut fra et mål om å ta en vesentlig større andel av markedet?
- Skal oppgradering av biogass med salg av biometan til transportsektoren inngå i konseptet?
- Skal miljøparken også fungere som en arena hvor forskning, utdanning, offentlig tjenesteproduksjon og næringsliv kan møtes og utnytte hverandres kompetanse og muligheter? (notat 2.12.2008).

Sørur kommune
Krogstad Miljøpark

Sørur kommune
PLU, Planavdelingen
Her

Sørur kommune, Krogstad Miljøpark søker så Sørur kommune, PLU, planavdelingen om oppstart regulering av utvidet område ved Krogstad. Brevet¹² er datert 11. mars 2009 og undertegnes av Høgne Røisheim som daglig leder. Kopiadressat er styreleder i Krogstad miljøpark AS, Vidar Kristensen. Det står også at brev fra EGE følger som vedlegg. Revisjonen har på forespørsel til Sørur kommune fått opplyst at henvendelsen ikke er arkivert som vedlegg til brevet (e-post 2.7.2015).

Med hilsen

Høgne Røisheim
Daglig leder

Vedlegg: Henvendelse fra EGE og ROAF, kartakisse over utvidet område

Kopi til: Styreleder i Krogstad Miljøpark AS, Vidar Kristensen

Fra brevet siteres:

Siden vedtak av reguleringsplan for slambehandlingsanlegget på Krogstad, har vi arbeidet med å sikre størst mulige volumer. Biogassanlegg gir utvilsomt den beste og sikreste måten å behandle både kloakkslam og matavfall på, men det er relativt store investeringskostnader forbundet med etablering av slike anlegg. Dette medfører at man er avhengig av å etablere færre, men store anlegg. Når det først er etablert ett stort anlegg, vil det også være flere alternative teknologier både for selve utrånningen, men også for bearbeiding og utnyttelse av den energirike biogassen.

Styret i Krogstad Miljøpark AS forelegges saken *Krogstad miljøpark – regulering med konsekvensutredning* i møte den 26.8.2009 under behandlingen av sak 4/2009. Som vedlegg til

¹² Brevet er journalført i Sørur kommune den 12. mars 2009

saken følger plankart, kortversjon, planbeskrivelse (reguleringsplan med KU – fullversjon) samt bestemmelser og miljøoppfølgingsprogram. Så langt revisjonen kan se er dette de samme dokumentene som forelegges Miljø- og utviklingsutvalget til førstegangsbehandling av reguleringsplanen. Forslag til styrevedtak:

Styret tar reguleringsplanen med konsekvensutredning til foreløpig orientering.

endres til følgende vedtak:

Styret tar forslag til reguleringsplanen med konsekvensutredning til orientering.

Etter styrets forslag fjernes ordet *foreløpig* i styrets vedtak. Dette gjøres selv om reguleringsplanen på dette tidspunkt ikke har vært til offentlig ettersyn.

Bortsett fra innkallinger, saksframlegg og protokoller har det ikke lyktes revisjonen å få nærmere innblikk i hvilken dokumentasjon og hvilke orienteringer styret i Krogstad Miljøpark på dette tidspunkt har mottatt, utover notat datert 2.2.2008 og et dokument datert 30.4.2009 *Krogstad Miljøpark, etablering av slambehandlingsanlegg på Nedre Romerike – bærekraftig ressursutnyttelse i regionen*.

Revisjonen har ikke funnet dokumentasjon som viser at resultatet av den geotekniske undersøkelsen (rapporten fra Løvlien Georåd AS) ble forelagt særskilt for styret.

4.3 Reguleringsaken

Krogstad Miljøpark søker som nevnt om oppstart av regulering av utvidet område ved Krogstad 11.3.2009. Det legges opp til en endring av gjeldende reguleringsplan fra 2007.

Reguleringsarbeidet startes opp i april 2009. Miljø- og utviklingsutvalget vedtar¹³ at det gis tilslutning til at Krogstad miljøpark AS starter omregulering og utvidelse av Krogstad slambehandlingsanlegg og at reguleringsplanen skal konsekvensutredes i henhold til forskrift om konsekvensutredninger (vedtaket punkt 1 og 3).

Rådmannen delegeres¹⁴ myndighet til å godkjenne utredningsprogram for konsekvensutredning for Krogstad miljøpark slik at utredningsprogrammet kan godkjennes før sommeren.

Reguleringsplandokumentene legges fram for styret i Krogstad Miljøpark AS den 26.8.2009. Se punkt 4.2 ovenfor.

Forslag til reguleringsplan med konsekvensutredning for Krogstad Miljøpark legges fram for Miljø- og utviklingsutvalget til førstegangsbehandling den 13.10.2009 under sak 79/09 og planen vedtas

¹³ Utvalgssak 26/09 den 14.4.2009.

¹⁴ Vedtak i Miljø- og utviklingsutvalget den 12.5.2009.

lagt ut til offentlig ettersyn. Rådmannens saksutredning viser til vedlagt risiko og sårbarhetsanalyse – ROS-analyse - som blant annet bygger på konsekvensutredningen. Et utdrag fra saksutredningen der det framgår at det på dette stadiet ikke er gjennomført geotekniske undersøkelser, gjengis under. I saksutredningen står det at det ikke er kvikkleireproblematikk i området:

Det er ikke utført geotekniske undersøkelser. Området består i følge kvartærgeologiske kart av fjell i dagen, torv/myr og noe morene, og det er derfor ikke kvikkleireproblematikk. Langs deler av den regulerte vegen er det noe leire (ikke kvikkleire) i grunnen. Dette arealet skal ikke omreguleres nå. Geotekniske undersøkelser vil først ha en hensikt når bygningenes plassering inne på området skal prosjekteres, for å sikre mot setningsskader etc. Sikring av fjellskjæringer i forbindelse med sprengningsarbeidene er imidlertid relevant i ROS-analysen.

Forslag til reguleringsplan med konsekvensutredning for Krogstad miljøpark datert 4.1.2010 behandles i kommunestyret 3.2.2010. Reguleringsbestemmelsene er datert 23.9.2009, sist revidert 28.1.2010. På dette tidspunkt har planen vært til offentlig ettersyn og vedtas ved denne andregangsbehandlingen.

I rådmannens saksframlegg redegjøres blant annet for mottatte høringsuttalelser og rådmannen gir sin vurdering til de enkelte uttalelsene. I rådmannens kommentarer til høringsuttalelsene gjengis en uttalelse fra nabo Bjørn Terje Lund¹⁵ som påpeker at det er påvist kvikkleire i området:

Saksframlegget og ROS-analysen sier at det ikke er kvikkleire i området. Det ble påvist kvikkleire i grunnboringer i oktober¹⁶. Vil grunnen tåle belastningene hvis samtidig grunnvannstanden senkes?

Rådmannens vurdering i tilknytning til dette er:

Plassering av anlegget er nøye vurdert tidligere med den plassering som ligger til grunn for planarbeidet som resultat. Det er mulig at noen enkeltfaktorer som lukt vil kunne håndteres enklere lenger inn mot Brumosan, men samlet sett er området omfattet av planforslaget vurdert som best egnet.

Kvartærgeologiske kart viser dårlig byggegrunn i deler av området i form av myr. Det var ikke forutsett forekomster av kvikkleire. Det er nå foretatt geotekniske undersøkelser, og ROS-analysen er revidert. Det må tas hensyn til kvikkleira og grunnvannstanden ved prosjektering og utbygging av anlegget, men det er fullt mulig å bygge. Reguleringsbestemmelsene § 4 c sikrer at geotekniske forhold blir tatt hensyn til slik at det ikke oppstår skade på omgivelsene.

I perioden fra førstegangsbehandling til andregangsbehandling av reguleringsplanen er det med andre ord foretatt geotekniske undersøkelser som har påvist kvikkleire. ROS-analysen blir revidert på bakgrunn av disse. Rådmannen påpeker at det fortsatt er mulig å bygge på området.

¹⁵ Høringsuttalelse til planen som ble lagt ut til offentlig ettersyn, Miljø- og utviklingsutvalgets sak 79/09.

¹⁶ I oktober 2009 (revisjonens merknad).

Se nærmere om konsekvensutredning og ROS-analyse i vedlegg 2 til denne rapporten. Her framkommer at den geotekniske undersøkelsen er foretatt. Daværende daglig leder i Krogstad miljøpark AS forteller i samtale med revisjonen i juli 2015 at EGE deltok i reguleringsprosessen i og med at de satt med alle opplysninger om sitt anlegg. At EGE deltok i prosessen omtales innledningsvis i nevnte konsekvensutredning.

I vedlegg 3 gjengis de politiske vedtak som ble fattet i forbindelse med andregangsbehandlingen av reguleringsplanen. Dette viser at funn av kvikkleire ikke gjenspeiles i vedtaket og at kommunestyrets endring handlet om funn av kulturminner og arkeologiske utgravninger.

4.3.1 Sentrale beslutningstakere

Det er som nevnt tidligere personfellesskap ved at det er de samme personene som sitter i styrene for Krogstad Miljøpark AS og Sørums kommunalteknikk KF. Noen av disse personene sitter også i kommunestyret og i Økonomi- og administrasjonsutvalget (ØA). Revisjonen har satt opp en oversikt over persongalleriet i tabellen nedenfor. Tabellen viser at tre av styrets medlemmer sitter i kommunestyret ved behandlingen av reguleringsplansaken (daværende styreleder, nestleder og et styremedlem).

Tabell 3 Oversikt over beslutningstakere

Politisk behandling av reguleringsaken		
Politikere	MU 19.1.2010	Kommunestyret 3.2.2010
Hans-Marius Johnsen, ordfører	-	Representant
Vidar Kristensen, styreleder	-	Representant
Dag T. Kjensjord, nestleder	-	Vararepresentant
Berit K. Arntsen, styremedlem	-	Representant
Mona Øyen, styremedlem	Representant	Representant
Harald Ringstad, styreleder og daglig leder	Vararepresentant	-

Kilde: Stiftelsesdokument/styreprotokoller og protokoll fra MU 19.1.2010 og kommunestyrets møte 3.2.2010. (Kontrollutvalgets leder Tor-Arne Lie Jensen deltar også i kommunestyrets behandling av saken).

Styrets daværende leder Vidar Kristensen og styremedlem Berit K. Arntsen sitter i ØA og i kommunestyret i tillegg.

Kommunestyrerepresentant Mona Øyen er dessuten til stede under sakens behandling både i MU 19.1.2010 og kommunestyret 3.2.2010. Hun etterfulgte Arntzen i selskapets styre på et noe senere tidspunkt samme år.

Nåværende styreleder og daglig leder i Krogstad Miljøpark AS, Harald Ringstad, deltar som varamedlem i Miljø- og utviklingsutvalgets møte 19.1.2010.

4.3.2 Reguleringsbestemmelser

Bestemmelsene til reguleringsplanen fra 2007 satte også krav om at det måtte foretas en geoteknisk undersøkelse før utbygging (§ 9.5).

Av rekkefølgebestemmelsene til reguleringsplanen vedtatt i 2010 følger at det, før igangsettingstillatelse til klargjøring av tomta skal innsendes dokumentasjon på at det er foretatt geoteknisk undersøkelse som sikrer at fundamentering, masseuttak og landskapsutforming er forsvarlig.

4.4 Geoteknisk undersøkelse

Den geotekniske undersøkelsen bestilles av Sørums kommunen ved Hogne Røisheim¹⁷ slik det framgår under. Geoteknisk undersøkelse gjennomføres og rapport foreligger datert 30.10.2009 (kontrolldato 4.11.2009). Løvlien Georåd AS skriver innledningsvis i rapporten:

Sørums kommune is planning environmental treatment of waste from several municipalities in the region. The plant is located as shown on the index map page 2.

Mesta Drift AS has been assigned the work with ground investigations for this project, while Løvlien Georåd AS and Løvlien Geolab AS contribute with reporting and laboratory testing respectively. The mission has been ordered by Sørums kommunen by Hogne Røisheim.

Rapporten punkt 3 Ground conditions, punkt Soil sites:

The terrain is partly covered with up to 1 meter of peat. Under the peat layer the soil is mostly soft or very soft quick clay.

Revisjonen oversetter dette slik: Terrengt beskrives som delvis dekket av opp til 1 meter torv (peat). Under torvlaget er jordmassene bløte/myke eller svært bløt/myk kvikkleire (quick clay). I brev 6.1.2015 skriver Løvlien Georåd AS til Krogstad Miljøpark AS at *...[g]runnforholdene varierer mellom bart fjell og torv(myr) over bløt sensitiv leire...*

4.4.1 Nærmere om den geotekniske rapporten

Løvlien Georåd AS opplyser på forespørsel fra revisjonen at rapporten forteller at grunn går fra fjell til kvikkleire. Det er mulig å bygge, men kostnadmessig uheldig fordi man må pæle. Videre opplyses at rapporten ble levert på engelsk, noe som ikke er vanlig.

Ved henvendelse til Sørums kommunalteknikk KF opplyses at den geotekniske rapporten foreligger på engelsk fordi dette dokumentet skulle med i anbudsgrunnlaget for utbygging av området i regi av EGE¹⁸ (telefonintervju 22.6.2015 SKT KF).

¹⁷ Styret i Krogstad Miljøpark AS ansetter Hogne Røisheim som daglig leder den 10.12.2008. Han er i tillegg daglig leder i Sørums kommunalteknikk KF

¹⁸ EGE: Energigjenvinningsetaten, Oslo kommune.

Sammenheng mellom den geotekniske undersøkelsen og reguleringsplan

Daværende seksjonsleder ved kommunens planavdeling skriver følgende i en kommentar (27.1.2015):

Grunnforholdene og den geotekniske rapporten var kjent da planen ble vedtatt. Det var full offentlighet om dette. SKE KF¹⁹ som forslagstiller opplyste om dette gjennom revidert ROS analyse. Det er vedtatt bestemmelser som sikrer at ikke området kan bygges ut før supplerende undersøkelser er gjennomført. Dette er normal prosedyre. Om foretaket, som forslagstiller, gjorde vurderinger om hva dette ville ha å si for utbyggingsteknadene er jeg ikke kjent med.

På forespørsel fra revisjonen forteller Tveranger at hovedregelen er at det skal foreligge en geoteknisk undersøkelse som et ledd i planprosessen. Den geotekniske undersøkelsen forelå i dette tilfellet til andregangsbehandling. Vilkaaret i § 4 c innebærer at resultatet av en geoteknisk undersøkelse må innsendes til byggesak før det kan gis igangsettingstillatelse til klargjøring av tomt m.m., men kravet i § 4 c omfatter ikke infrastrukturprosjekt med adkomst og vei slik det ble vurdert i denne saken.

4.4.2 Kjennskap til rapporten og mulige årsaker til at den ikke styrebehandles

Revisjonen har forsøkt å kartlegge om styret hadde kjennskap til den geotekniske rapporten og mulige årsaker til at rapporten ikke ble styrebehandlet.

Nåværende styreleder/daglig leder i Krogstad Miljøpark AS opplyser at en av entreprenørens gravemaskiner nesten forsvant da veien ble anlagt, og mener at man ikke hadde tenkt på grunnforholdene før denne hendelsen. Han mener at denne hendelsen resulterte i at den geotekniske undersøkelsen bestilles. Entreprenøren bekrefter på revisjonens forespørsel at en av deres gravemaskiner satte seg fast og måtte trekkes opp av andre maskiner på anlegget. Entreprenøren mener dette skjedde i november 2009.

Reguleringsplanen behandles som nevnt i kommunestyret som sak 2/10 den 3.2.2010. Flere av de som revisjonen har snakket med opplyser at de ikke var kjent med den geotekniske rapporten eller at kvikkleireproblematikken omtales i reguleringsplansaken. Ordfører i Sørumsund på dette tidspunkt, Hans-Marius Johnsen, opplyser på revisjonens forespørsel at det har vært ham helt ukjent at det skulle være kvikkleire i området. Etter at området ble utvidet som følge av interessen fra Oslo kommune kan han med sikkerhet likevel ikke si hvordan grunnen var i det området som selskapet kjøpte fra Sørumsund kommuneskoger. Informasjon i ettertid om kvikkleireforekomst har vært ukjent opplyser han videre. På spørsmål kan han ikke huske at dette kom fram i behandlingen av reguleringsplanen (intervju 24.6.2015).

Tidligere styremedlemmer i Krogstad Miljøpark AS kan på forespørsel fra revisjonen ikke huske at den geotekniske undersøkelsesrapporten ble lagt fram for styret eller var tema i styremøte. Et av

¹⁹ SKE KF: Feilskrevet, skulle stått SKT KF (revisjonens anmerkning).

styremedlemmene erindrer at alt skulle bli så bra. Opplevelsen var at styret la til rette for Oslo og etterkom Oslos ønsker og krav fortløpende. Et styremedlem husker at det ble rapportert overordnet på reguleringsplanarbeidet, men har *aldri sett den geotekniske rapporten* (e-poster 22.6.2015 og 5.8.2015). Økonomisjef i Sørumsdal, tidligere styremedlem, forteller at han antar at styret i fall de ble orientert, ville overlatt informasjon om kvikkleireproblematikk det til de med kompetanse på området.

Daværende styreleder opplyser til revisjonen at han ikke har sett eller kjent til den geotekniske rapporten. Han kan heller ikke erindre at dette var tema da reguleringsplanen var oppe til andregangsbehandling. Det var kjent at det var myr og noe dårlige grunnforhold, men det var ikke snakk om kvikkleire spesifikt. Han forteller at styret var informert om at området med ustabil grunn skulle stabiliseres med sprengstein og at det skulle legges et geonett²⁰ over steinen. Styret ble blant annet informert om dette på en befaring forteller han videre.

Daværende daglig leder i selskapet forteller at han sendte den geotekniske rapporten til kommunens planavdeling. Han sier videre at det er uproblematisk å bygge på kvikkleire dersom det tas nødvendige forholdsregler. Det er en kjent sak at det er mye kvikkleire i Sørumsdal som på Romerike ellers, noe Sørumsdal kommunes planavdeling har hatt fokus på. Anleggsområdet består av fjell i ytterkantene. Dette skulle sprenges og stein skulle legges i høy fylling på hele området. Dette ville presset ut vannet. Steinfyllinga var planlagt fjernet etter et års tid og anlegget kunne deretter bygges. Selve anlegget til Oslo kommune skulle bygges på fjellgrunn, og området med kvikkleire var planlagt brukt til parkering. Rapporten ble ikke lagt fram for styret, men ble redegjort for ved mer enn en anledning. Nevnte løsning ville løst kvikkleireproblematikken enkelt og greit, og kvikkleireforekomsten var således ikke tema som styret måtte vurdere spesielt. I tillegg er selve området flatt. Han forteller også at det kan forekomme setningsskader, men ikke skred. Av arealet lå omtrent halvparten på fjell, og det ville være behov for åpne plasser.

Daværende daglig leder sier også at i planarbeidet som Asplan Viak utførte var det tatt høyde for grunnforholdene og derfor lagt opp til å forbelaste med stein, fjerne denne og deretter bygge. Han legger til at et alternativ er pæling, men dette er mer kostbart enn annen fundamentering, som for eksempel forbelastning. Han sier til slutt at i ettertid ble selvfølgelig forutsetningene endret, men at det i dag oppleves som meningsløst at området på Krogstad blir sett på som verdiløst. Det pæles mange steder på Romerike. Forbelastning ville imidlertid gitt et byggeklart område på en enkel og rimelig måte forteller han avslutningsvis til revisjonen (ibid).

Nåværende styreleder / daglig leder Harald Ringstad skriver i e-poster til revisjonen at han fikk overlevert dokumenter fra selskapets tidligere sekretær Ståle Grinaker i oktober 2013 og at han her ble klar over den geotekniske rapporten. Han opplyser videre, i forbindelse med høringen, at det er viktig for det nåværende styre å informere kontrollutvalget om dette.

²⁰ Et geonett er en nettkonstruksjon som forbedrer grunnens bærekraft (viacon.no)

4.4.3 Forbelastning som metode

Revisjonen har foretatt et søk på internett for å undersøke om det er informasjon om forbelastning som metode. Søket resulterte blant annet i en artikkel på hjemmesiden til ngi.no. NGI er en privat næringsdrivende stiftelse og forteller på hjemmesiden at de er et ledende senter for forskning og rådgivning innen ingeniørrelaterte geofag (Norges Geotekniske Institutt u.d.). Artikkelen omhandler bygging av Nykirke kryssingsspor på Vestfoldbanen i 2000-2001 og følger som vedlegg 5.

4.5 Revisjonens oppsummering

I og med at dette kapittelet skal besvare en deskriptiv problemstilling oppsummerer revisjonen funnene fra undersøkelsen slik:

- Krogstad Miljøpark AS sto for reguleringsplanen som ble endelig vedtatt av kommunestyret i februar 2010. Funn i denne revisjonen viser at styret var kjent med reguleringsplanprosessen.
- Undersøkelsen viser videre at flere av styrets medlemmer deltok da reguleringsplanen (inkl. omtale av den geotekniske undersøkelsen) var oppe til andregangsbehandling i kommunestyret. Ingen av de som revisjonen har snakket med, kan imidlertid huske at kvikkleireproblematikken var et tema eller at det forelå en rapport om dette.
- Funn viser videre at daværende daglig leder i selskapet, rådmannen og kommunens planavdeling var kjent med resultatene av den geotekniske undersøkelsen da reguleringsplanen ble lagt fram for og godkjent i kommunestyrets møte den 3. februar 2010. Funn viser at det kom fram i reguleringsplandokumentene at det ble foretatt en geoteknisk undersøkelse. Videre viser undersøkelsen at også i rådmannens saksframlegg til plansaken (andregangsbehandlingen) omhandles dette nærmere. I saksframlegget skriver rådmannen positivt at det er foretatt grunnundersøkelser og funnet kvikkleire i området.
- Revisjonenes undersøkelse viser at det ikke kan dokumenteres at den geotekniske undersøkelsen, rapporten fra Løvlien Georåd AS, ble lagt fram for styret som særskilt styresak. Daværende daglig leder i Krogstad Miljøpark AS bestilte den geotekniske undersøkelsen og leverte den til planavdelingen i forbindelse med reguleringsplanprosessen, som beskrevet over.
- Daværende daglig leder mener at det er enkelt å løse kvikkleireproblematikken ved å forbelaste grunnen. Dette var planlagt og det var derfor ikke behov for å fokusere på kvikkleire som et problem for selskapet. Revisjonen antar at dette langt på vei kan forklare hvorfor rapporten ikke ble lagt fram for styret som særskilt sak. Det presiseres at det ligger utenfor revisjonens kompetanseområde å gå nærmere inn på metoder for å stabilisere kvikkleire.

- Nåværende styre ble først kjent med den geotekniske undersøkelsen i oktober 2013. Revisjonen har ikke undersøkt mulige årsaker til dette spesielt, men mener at det kommer indirekte fram av rapporten.
- Denne revisjonsrapporten viser at det var offentlig kjent at det var foretatt en geoteknisk undersøkelse da reguleringsplanen ble vedtatt i februar 2010. Revisjonen antar på generelt grunnlag at det påhviler styret og daglig leder å sette seg inn i slik dokumentasjon i forbindelse med et salg.

Revisjonen konkluderer med at det var foretatt en geoteknisk undersøkelse som viste at det var kvikkleire i området høsten 2009. Rapporten var kjent og informert om i rådmannens saksframlegg da kommunestyret behandlet reguleringsplanen for Krogstad Miljøpark AS. Daværende daglig leder hadde tatt høyde for en løsning med forbelastning av grunnen og det var derfor ikke behov for å fokusere på kvikkleire som et problem for selskapet, etter hans mening.

Nåværende styre ble først kjent med den geotekniske undersøkelsen i oktober 2013. Revisjonen har ikke undersøkt mulige årsaker til dette spesielt, men mener at det kommer indirekte fram av rapporten.

5 GODKJENNES AVKJØRSEL FRA FYLKESVEG 170?

Revisjonen undersøker i dette kapitlet selskapets arbeid med avkjørsel fra fylkesveg 170. Arbeidet omfatter bygging av kryss, tilførselsveg og legging av rejektivannledning²¹.

Problemstilling 2

Ble selskapets arbeid med avkjørsel fra fylkesveg 170 godkjent og igangsatt i tråd med gjeldende bestemmelser?

5.1 Revisjonskriterier

Det følger av lov av 27.6.2008²² nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven § 27-4) at *[a]vkjøring må være godkjent av vedkommende vegmyndighet, jf. veglova §§ 40-43* og at anlegg av veg er et søknadspliktig tiltak som ikke kan påbegynnes før kommunen har gitt tillatelse (plan- og bygningsloven § 20-1 litra l). Bestemmelsene tilsvarer §§ 66 og 93 i plan- og bygningsloven fra 1985. Det er denne loven som gjelder på undersøkelsestidspunktet.

Med hjemmel i lov av 21.6.1963 nr. 23 om vegar (veglova) er det fastsatt forskrift 16.7.1964 nr. 3905 om alminnelige regler om bygging og vedlikehold av avkjørsler fra offentlig veg. I kapittel I, punkt 1 heter det at *[a]nlegg av avkjørsel må ikke foretas uten etter skriftlig tillatelse av regionvegkontoret for riks- og fylkesveger og av kommunen for kommunale veger*.

Fra 2010 er Akershus fylkeskommune vegmyndighet. Dette ivaretas av Statens vegvesen Region øst (SVRØ) – avdeling Akershus. Fram til 2010 var vegen riksveg med SVRØ som vegmyndighet for bygging av det aktuelle vegkrysset (K-sak 2/10 den 3.2.2010; SVRØ).

På søknadstidspunktet gjelder reguleringsplan nr. 179 *[b]estemmelser til reguleringsplan for Krogstad slambehandlingsanlegg* i henhold til vedtak i Sørums kommunestyre 21.3.2007 sak 9/07. Planen omfatter blant annet:

- § 4 Offentlig trafikkområde – Kjøreveg V1 – krysset mellom adkomstvegen og rv 170 utformes som beskrevet på reguleringskartet, friskt tilrettelegges som vist i planen m.m.

²¹ Rejektivannledningen omtales ikke nærmere. Ledningen legges langs tilførselsvegen, men ikke fra Krogstad til Sørumsand som opprinnelig forutsatt. Definisjon rejektivann: Ved tømning av slamanlegg blir innholdet sugd opp og separert. Det faste stoffet kalles slam, mens den flytende delen kalles rejektivann (lovdata.no).

²² Lovens ikrafttredelse 1.7.2009, 1.7.2010 (pbl § 20-1) og 1.1.2013.

- § 9.5 Grunnforhold og masseforflytting – Det skal før utbygging foretas geoteknisk undersøkelse... Dokumentasjon av geotekniske forhold og evt. Avbøtende tiltak skal følge søknad om rammetillatelse.
- § 9.7 Rekkefølgebestemmelser – det skal inngås avtale med Statens vegvesen før arbeidet med oppgradering av krysset ved rv 170 starter, krysset skal opparbeides i hht byggeplan godkjent av Statens vegvesen m.m.

Når det gjelder eksterne utbyggingsprosjekter knyttet til riks- og fylkesveg i Akershus foreligger det retningslinjer²³ fra Statens vegvesen (Statens vegvesen 2005). Her heter det blant annet at:

- Ved private utbyggingsprosjekter har en utbygger ansvar for all planlegging, bygging og gjennomføring etter godkjent byggeplan.
- Utbygger skal utarbeide byggeplan etter gjeldende krav og retningslinjer.
- Byggeplanen skal godkjennes av Statens vegvesen før bygging igangsettes.
- Byggeplanen skal utarbeides i samsvar med gjeldende reguleringsplan.
- Det skal foreligge underskrevet utbyggingsavtale før byggestart.
- Tre uker før byggestart må en utbygger innhente godkjent skiltvedtak og varslingsplan for vegarbeidet.

5.1.1 Sammenfatning av revisjonskriterier

Ut fra dette setter revisjonen opp følgende kriterier:

Problemstilling 2	Revisjonskriterier
Ble selskapets arbeid med avkjørsel fra fylkesveg 170 godkjent og igangsatt i tråd med gjeldende bestemmelser?	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Tiltaket «anlegg av vegkryss og tilførselsveg» skal være godkjent av kommunens byggesaksavdeling før arbeidet påbegynnes. ⇒ Det skal foreligge underskrevet utbyggingsavtale. ⇒ Byggeplan skal være godkjent av regionvegkontoret før arbeidet påbegynnes.

5.2 Innledning

Klassifisering av veg og vegnavn

Omklassifisering av riksveger til fylkesveger er årsaken til at rapporten både viser til riksveg 170 og fylkesveg 170. Fylkesveg 170 er i dag en primær fylkesveg og den var klassifisert som riksveg fram

²³ Retningslinjene fra 2005 ble erstattet av nye retningslinjer i 2014.

til 1. januar 2010 (wikipedia). I reguleringsplanene fra 2007 og 2010 omtales vegen som riksveg. Både riksveg/rv og fylkesveg/fv viser til dagens fylkesveg 170 i Akershus

Kulturutvalget vedtar at tilførselsvegen skal hete *Brumåsavegen* (Kulturutvalget 19.1.2010 sak 2/10 og 2.3.2010 sak 9/10). I flere saksdokumenter brukes navnet Breimosevegen. Revisjonen bruker i denne rapporten vegnavnet *Brumåsavegen* med mindre vegnavnet står i direkte sitat.

Planstatus

På tidspunktet for behandling av byggesøknaden gjelder reguleringsplan nr. 179 *Reguleringsbestemmelser til reguleringsplan for Krogstad slambehandlingsanlegg*, vedtatt 21.3.2007. Denne planen avløses delvis av reguleringsplan nr. 207 *Reguleringsbestemmelser til reguleringsplan for Krogstad Miljøpark* ved vedtak i februar 2010.

Oversikt over innleid bistand

Krogstad Miljøpark AS benytter som nevnt i kapitlet foran Asplan Viak i reguleringsplanarbeidet. Når det gjelder bygging av vegkryss og tilførselsveg bistår selskapet av Norconsult AS i prosjekterings- og planleggingsarbeid, det inngås kontrakt med Huser Entreprenør AS om selve byggingen og Rambøll bistår som ekstern byggeleder. Byggherrens ansvar for gjennomføring og dokumentasjon kommer rapporten tilbake til i kapittel 6.

5.3 Kommunens byggesaksavdeling skal godkjenne tiltaket

Det foreligger søknad om tillatelse til tiltak etter plan- og bygningsloven § 93, krysset for ett-trinns søknadsbehandling, fra ansvarlig søker Norconsult AS (datert 12.6.2009) og tiltakshaver Krogstad Miljøpark AS v/Hogne Røisheim (datert 17.6.2009). Søknaden er journalført i Sørums kommunen 17.6.2009. Tiltaket gjelder *adkomstveg til Krogstad Miljøpark og rejektivannledning*.

Søknaden godkjennes i kommunen samme dag²⁴. Igangsettingstillatelsen beror på vilkår i ti punkter. I denne sammenheng trekker revisjonen fram vilkår 8 som omhandler vegkrysset:

Vilkår nr. 8:

Opparbeidelse av V1 uten ytterligere byggesaksbehandling betinger at krysset mellom atkomstvegen og RV 170 utformes som beskrevet på reguleringskartet og i henhold til byggeplan godkjent av Statens vegvesen, jf reguleringsbestemmelsene²⁵ § 4 og 9.7 annet ledd. Det vises for øvrig til utbyggingsavtale inngått mellom Statens vegvesen og kommunen. Eiere av atkomstvegen plikter senere å holde frisktomsrådene fri for sikthindrende vegetasjon, gjerder, murer eller liknende med høyde over 50 cm over vegens planum.

²⁴ Sørums kommunen, byggesak. Vedtak datert 17.6.2009.

²⁵ Se Reguleringsbestemmelsene i punkt 4.1 over. Paragraf 4 omhandler som nevnt at det må utformes som vist i vedtatt reguleringsplan og § 9.7 annet ledd angir vilkår om inngått utbyggingsavtale og godkjent byggeplan. Nærmere om disse vilkårene under.

Daværende daglig leder i Krogstad Miljøpark AS forteller i samtale med revisjonen at kommunen behandlet byggesøknaden samme dag som de mottok søknaden og at Statens vegvesen deretter ga tillatelse til sprenging. Det var dialog med Statens vegvesen om dette, og det ble framholdt av byggherren at det var en fordel å sprengte i fellesferien. Sprengstein ble brukt til veien inn på området og ledningsanlegg og veg ble bygd. Videre sier han at vegkrysset ble bygd til slutt, og det ble foretatt endringer i tråd med ønsker fra Statens vegvesen.

5.4 Utbyggingsavtale skal være inngått

Et vilkår i byggetillatelsen og krav fra Statens vegvesen sin side er at det foreligger underskrevet utbyggingsavtale mellom en privat utbygger og vegvesenet. Avtalen er dokumentert i byggesaksarkivet i Sørum kommune.

AVTALE

mellom

Sørum kommune (nedenfor kalt Byggherre)
Adresse: Postboks 113, 1921 Sørumsand

Avtale mellom Sørum kommune og Statens vegvesen, Region øst, Romerike distriktskontor for Rv. 170 x Breimosevegen – utvidet kryss til Krogstad slamdeponi er datert 4. juni 2009 for Statens vegvesen og 5. juni 2009 for Sørum kommune. Det er Hogne Røisheim «som tegner firmaet» og undertegner avtalen for Sørum kommune. Avtaledokumentet har påskriften (rev.13.8.2008) i

øverste høyre hjørne på hver av i alt 5 sider, altså før etablering av aksjeselskapet Krogstad Miljøpark AS.

Før: Sørum kommune

Dato: 5/6-09

Sign: *Hogne Røisheim*
(som tegner firmaet)

5.5 Statens vegvesen skal godkjenne byggeplan

I brev 20.11.2009 skriver Statens vegvesen, i sin uttalelse til forslag til reguleringsplan, følgende om krysset:

Krysset ved rv. 170 er utvidet i samsvar med de krav vi stilte i vår uttalelse ved offentlig ettersyn. Da stilte vi krav til at planlagt høyresvingefelt skulle ha plass til to semitrailere og at trafikk i planlagt passeringslomme skulle kunne gå uhindret forbi to semitrailere.

Byggeplan for krysset i samsvar med disse kravene ligger nå hos Statens vegvesen til godkjenning. I forbindelse med arbeidet med byggeplanen har vi også kommet til enighet om at det skal bygges en trafikkøy i sidevegen. Denne bør vises i forslaget til reguleringsplan.

Både skriftlige og muntlige kilder i Statens vegvesen viser at omsøkt byggeplan aldri godkjennes. Innhentet dokumentasjon viser imidlertid pågående dialog om byggeplan i perioden juni til november 2009. Revisjonen har mottatt kopi av brev fra Statens vegvesen 23.11.2009 *Rv 170 x Breimosevegen i Sørum – Atkomstveg til Krogstad Miljøpark – Byggeplan* som omhandler

byggeplanen (brev fra Statens vegvesen til Norconsult). Statens vegvesen v/Utbygging Romerike kommenterer i en e-post til revisjonen at innholdet i brevet tyder på at det bare gjensto litt mindre opprettinger før byggeplanen på dette tidspunkt (i november 2009) kunne godkjennes (e-post 5.6.2015).

Hogne Røisheim, daglig leder i SKT KF, skriver i en e-post til Statens vegvesen den 2.7.2009: *Krogstad Miljøpark (tiltakshaver) har ett sterkt ønske om å kunne gjennomføre sprengningsarbeidene ... i ferieukene ... vesentlig mindre trafikk.* . Det framkommer også at det meste av byggeplanen skal være i tråd med ønsker/krav fra vegvesenet. Gjenstående avklaringer foreslås at gjennomføres parallelt med sprengningsarbeidene *da disse trolig ikke vil bli gjennomført før august/september.*

Ansatt i Statens vegvesen forteller at Sørums kommunen hadde et sterkt ønske om å komme i gang med arbeidet, dette hastet. Ansatt forsto det den gang slik at dette var viktig for å kunne ferdigstille også miljøpark og ny veg til denne snarest mulig. Statens vegvesen ville medvirke til at kommunen kunne gjennomføre sine planlagte tiltak snarest mulig, og aksepterte derfor at arbeidet med sprengning av fjell ved siden av fylkesvegen ble igangsatt selv om det ikke forelå en endelig godkjent byggeplan. Det ble den gang antatt at kommunen hadde behov for sprengt fjell bl.a. til å etablere miljøparken og ny veg (telefonintervju 19.6.2015 og e-post 2.7.2015).

Statens vegvesen godkjenner ved brev 3.7.2009 at sprengningsarbeidene foretas i fellesferien *selv om ikke byggeplanen i sin helhet er godkjent.* Av brevet framgår også at arbeidsvarslingsplan er utarbeidet av Vegforvaltningsseksjonen. Entreprenøren skriver i en e-post 6.7.2009 at de starter med fjellrensk uke 29 og at sprengningen starter mandag 27. juli. Plan for varsling og sikring av vegarbeid er datert 7.7.2009 og revidert ved vedtak 13.8.2009 i Statens vegvesen (e-post med dokumentasjon mottatt fra Statens vegvesen 8.7.2015).

Mottatt dokumentasjon, i form av et skriftlig referat, viser at det foretas en befaring av Krogstadkrysset rett før sommeren 2011. I referatet står det at byggeplanen ikke er godkjent. Punkter som må på plass listes opp og reviderte tegninger må oversendes Statens vegvesen før byggeplanen kan godkjennes (referat fra befaring 6.7.2011). Vegvesenet mottar i oktober 2011 justerte tegninger fra Norconsult (dokumentert i e-post med vedlegg datert 5.6.2015).

Ansatt i Statens vegvesen forteller at det er ulike avdelinger med forskjellige roller i vegvesenet. Ansatt forteller at det foreligger tillatelse til sprengning, enten skriftlig eller muntlig, i dette tilfellet. Trafikkavdelingen godkjenner skilt- og arbeidsvarslingsplaner og normalt er godkjent byggeplan et vilkår for godkjenning av dette. Arbeidsvarslingsplan skal alltid være skriftlig (telefonintervju 19.6.2015 og e-post 2.7.2015).

Byggherren mente at anlegget var ferdigstilt da arbeidet var gjort rundt årsskiftet 2009/2010, men det var ikke tilfelle sett fra Statens vegvesens side. Det har vært flere befaringer over år med kommunen for å få ferdigstilt arbeidene på og langsetter fylkesvegen. Den siste befaringen var 10.4.2015. Krysset er bygd etter foreliggende tegninger, men utførte arbeider på fylkesveg 170 er

fortsatt ikke overlevert Statens vegvesen. Vegvesenet avventer noe dokumentasjon bl.a. på rør- og kabelarbeider, ferdigvegstegninger m.m. (ibid).

I mottatt dokumentasjon står det videre at i oktober 2011 var det bestemt at det skulle bygges midtrekkverk forbi krysset og at en ikke så det formålstjenlig å bygge krysset ferdig etter opprinnelig plan, men kun bygge krysset slik at det tilfredsstilte sikkerhetskrav fram til midtrekkverket²⁶ var forventet å komme i 2015 (e-post med vedlegg datert 5.6.2015). Ansatt i Statens vegvesen forteller at det er Statens vegvesen selv som har ansvar for midtrekkverket, men at dette så langt ikke er ferdig planlagt og regulert (telefonintervju 19.6.2015).

Ny befaring gjennomføres fra Statens vegvesen 12.9.2012 for å registrere hva som må ferdigstilles slik at krysset kan godkjennes fram til midtrekkverket kommer. Statens vegvesen mottar reviderte skiltplaner fra Norconsult 10.10.2012, men disse er ikke godkjent 20.12.2012. Statens vegvesen gir i november 2012 beskjed om at skadet asfalt skulle freses ned og reasfalteres (e-post 5.6.2015 med kopi av e-poster).

Statens vegvesen fattet 10.6.2013 vedtak om skiltplan for Krogstad ved fylkesveg 170 i Sørums kommunen. Vedtaket beslutter å skilte i henhold til vedlagte plan som er skiltplan utarbeidet av Norconsult AS den 9. oktober 2012.

Det er sist reviderte byggeplan og – tegninger som legges til grunn for å få anlegget godkjent. De siste to årene har vegvesenet forholdt seg til Harald Ringstad i Krogstad Miljøpark AS (ibid).

5.6 Revisjonens vurdering

Revisjonskriterium

Tiltaket «anlegg av vegkryss og tilførselsveg» skal være godkjent av kommunens byggesaksavdeling før arbeidet påbegynnes.

Funn i denne revisjonen dokumenterer at kommunen ga tillatelse til tiltak den 17. juni 2009. Kontrakt med entreprenør ble inngått noen dager tidligere. Funn viser også at det første byggemøtet ble avholdt i slutten av juni 2009, at oppstart ble noe senere enn forutsatt og at sprengningen startet en av de siste dagene i juli 2009.

Undersøkelsen viser imidlertid at kommunens tillatelse til tiltak ble gitt på visse vilkår. Et av vilkårene er at det skal foreligge godkjent byggeplan fra Statens vegvesen. Revisjonens undersøkelser viser at arbeidet med vegkryss og tilførselsvegen startet opp uten at byggeplan var godkjent, og revisjonen mener derfor at det i realiteten ikke var anledning til å starte arbeidet med

²⁶ Se nærmere om midtrekkverk i vedlegg 4 til denne rapporten.

infrastrukturen. Statens vegvesen godkjente riktignok sprengningsarbeidene, men utbedringen av fylkesveien ikke var omfattet av denne godkjenningen.

Revisjonen konkluderer med at kriteriet om at anlegget skal være godkjent av byggesaksavdelingen i kommunen ikke er oppfylt. Byggetillatelse var gitt før oppstart, men vilkårene i tillatelsen var ikke oppfylt.

Revisjonskriterium

Det skal foreligge underskrevet utbyggingsavtale.

Funn i revisjonen dokumenterer at slik avtale inngås ved partenes underskrift 5. juni 2009.

Revisjonen vurderer at det foreligger underskrevet utbyggingsavtale før infrastrukturtiltaket igangsettes.

Revisjonen konkluderer med at kriteriet om at det skal foreligge underskrevet utbyggingsavtale før oppstart, er oppfylt. Det forelå underskrevet utbyggingsavtale forut for oppstart av arbeid med krysset og innvilget byggetillatelse.

Revisjonskriterium

Byggeplan skal være godkjent av regionvegkontoret før arbeidet påbegynnes.

Revisjonenes undersøkelser dokumenterer at arbeidet med utbedring av vegkrysset mellom fylkesveg 170 og Brumåsavegen ble gjennomført uten at det forelå godkjent byggeplan, men at det forelå godkjent arbeidsvarslingsplan for sprengningsarbeidene. Skiltplan ble senere godkjent i 2013.

Ansatte i Statens vegvesen opplyser at de var imøtekommende i forhold til kommunens uttrykte hastverk og ga tillatelse til sprengningsarbeidet. Retningslinjene i Statens vegvesen tilsier at det skal foreligge godkjent byggeplan for det gis tillatelse til sprengning. Undersøkelsen tyder på at forslaget om å bygge midtrekkverk (se vedlegg 4) kan ha virket forsinkende på godkjenningsprosessen.

Undersøkelsen viser imidlertid at forslaget til byggeplan ble justert underveis.

Revisjonen konkluderer med at kriteriet om at byggeplanen skal være godkjent, ikke er oppfylt. Byggeplan er ikke formelt godkjent av Statens vegvesen. Det ble likevel gitt sprengningstillatelse. Årsaker til dette synes å være at Statens vegvesen var imøtekommende i forhold til kommunens uttrykte hastverk. Forslaget om midtrekkverk kan også ha påvirket tidspunktet for endelig godkjenning av byggeplanen.

6 FØLGES INVESTERINGEN I INFRASTRUKTUR OPP?

Revisjonen undersøker i dette kapitlet gjennomføringen av investeringsprosjektet.

Problemstilling 3

Ble kontrakten med entreprenøren som bygde ut kryss og vei fulgt opp av selskapet som byggherre?

6.1 Revisjonskriterier

Revisjonen legger til grunn Direktoratet for forvaltning og IKT(Difi)s syn på prosjektstyring og elementer fra Norsk Standard ISO 10006 "Retningslinjer for kvalitetsstyring i prosjekter" som kilder til kriterier. Difi har igjen blitt inspirert av PRINCE 2 modellen (PROjects IN Controlled Environments), som er et internasjonalt anerkjent prosjektstyringsverktøy (Direktoratet for forvaltning og IKT u.d.)

Difi har en egen nettside for prosjektstyring kalt prosjektveiviseren.no. Selv om nettsiden er særlig rettet inn mot digitaliseringsprosjekter i offentlige virksomheter, inneholder den generelle prinsipper for god prosjektstyring. Prosjektveiviseren tar utgangspunkt i følgende modell:

Figur 1 Prosjektmodell

Kilde: prosjektveiviseren.no

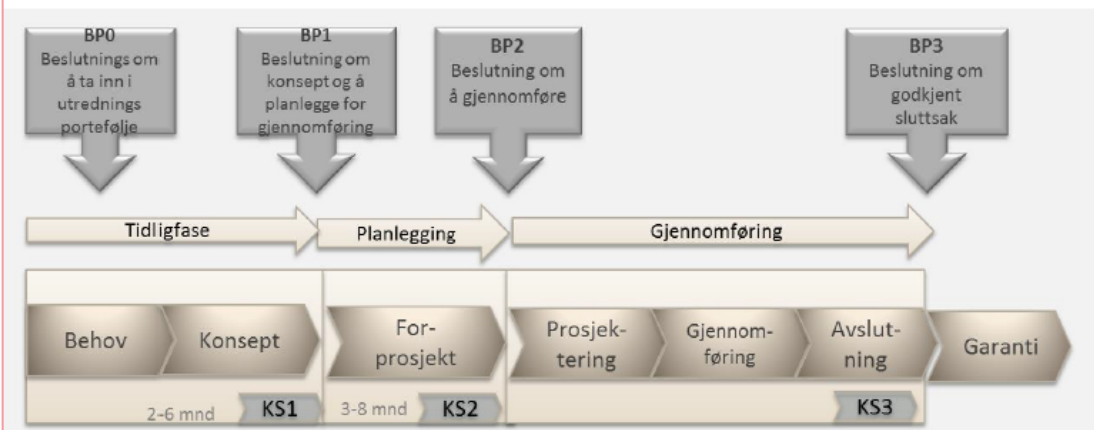
I denne rapporten er det aktuelt å gå nærmere inn på skjæringspunktet mellom planleggings- og gjennomføringsfasen. En av kommunene på Romerike legger opp til en faseorientert planlegging med tydelige beslutningspunkter i de ulike fasene og det skilles mellom prosjekter over og under 10 millioner kroner. Prosjekter over denne grensen følger en mer omfattende prosess. Revisjonen synes dette er en fornuftig modell og velger å legge denne til grunn. Revisjonen er videre kjent med at denne kommunen, Lørenskog, har arbeidet grundig med valg av og innholdet i modellen. Det er også vist til denne kommunens modell i rapporten om evaluering av eierstyringen av kommunale foretak i Sørums kommun (Agenda Kaupang 2015).

Modellen er tydelig på at hver hovedfase skal avsluttes før neste fase begynner. Dette innebærer blant annet at beslutning om å gjennomføre (rammene) skal være tatt før prosjektering og gjennomføring av investeringen tar til.

Figur 2 Prosjektmodell for investeringsprosjekter

De tre hovedfasene deles inn i flere underfaser. Hver hovedfase har en leveranse og en overordnet beslutning om aksept av utført fase og videreføring av prosjektet:

- BP0: Beslutning om hvilke prosjekter som foreslås utredet ("*utredningsportefølje*")
- BP1: Beslutning om anbefalt konsept
- BP2: Beslutning om gjennomføring (grunnlag for endelig bevilgning)
- BP3: Beslutning om slutføring (sluttsak)

For å sette i gang arbeidet med prosjektet må rammene og målene (leveransekravet) for prosjektet være avklart. Arbeidet i en fase skal ikke avsluttes og arbeidet i neste fase skal ikke igangsettes før leveransekravet er oppfylt og nødvendige beslutninger er fattet. KS1, KS2 og KS3 er kvalitetssikringspunktet før et beslutningspunkt.

Kilde: Lørenskog kommunes prosjektmodell for investeringsprosjekter, rådmannens forslag til økonomiplan 2015-2018.

Byggherre eller tiltakshaver defineres som enhver fysisk eller juridisk person som får utført bygge- eller anleggsarbeid (Direktoratet for byggkvalitet 2012, vedlegg 3.4 begrepsordliste).

Norsk standard for bygg og anlegg kan også legges til grunn, NS 8407 *Alminnelige kontraktsbestemmelser for totalentrepriser*. Dette innebærer blant annet:

- Byggherrens hovedframdriftsplan skal framkomme basert på gitte forutsetninger.
- Totalentreprenørens fremdriftsplan skal omforenes og godkjennes av byggherren og fryses som baselineplan for rapportering.
- Betalingsplan basert på hovedframdriftsplan skal godkjennes av byggherren.
- Krav om jevnlig byggherremøter annen hver uke.

Inngått utbyggingsavtale mellom partene, datert 5.6.2009, slår blant annet fast at:

- Byggherren bestemmer hyppigheten av byggemøtene som ledes av Byggherre.

- Anlegget skal gjennomføres og dokumenteres i henhold til Statens vegvesens til en hver tid gjeldende normaler og retningslinjer, norske standarder etc.

6.1.1 Sammenfatning av revisjonskriterier

Ut fra dette setter revisjonen opp følgende kriterier:

Problemstilling 3	Revisjonskriterier
Ble kontrakten med entreprenøren som bygde ut kryss og vei fulgt opp av selskapet som byggherre?	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Rammene for veibygging skal være avklart. ⇒ Byggherrerollen skal være avklart. ⇒ Byggherren skal følge opp avtalt framdrift. ⇒ Byggherren skal dokumentere arbeidene som forutsatt.

6.2 Innledning

Kontrollutvalgets bestilling har fokus på framdrift og oppfølging med entreprenøren. Forholdet til budsjettvedtak, finansiering og oppfølging av kostnader er derfor i mindre grad viet oppmerksomhet i denne rapporten (punkt 6.3 nedenfor). Økonomiske forhold er for øvrig delvis omtalt i kontrollutvalgets rapport om selskapskontroll som ble gjennomført av Østre Romerike revisjonsdistrikt i 2011.

Når det gjelder framdrift og dokumentasjon (punkt 6.5 og 6.6 nedenfor) bygger revisjonens gjennomgang på samtaler og intervjuer i tillegg til tilgjengelig skriftlig dokumentasjon som vi først og fremst har mottatt fra entreprenøren og Statens vegvesen.

Den inngåtte utbyggingsavtalen mellom Sørum kommune og Statens vegvesen slår fast at prosjektet finansieres av byggherren og at Statens vegvesen ikke skal bidra med midler i prosjektet eller påføres noen utgifter (avtalens punkt 2). Avtalen slår videre fast at anlegget skal gjennomføres og dokumenteres i henhold til Statens vegvesens til en hver tid gjeldende normaler og retningslinjer, norske standarder etc. (avtalens punkt 5.1). Det framkommer videre at endelig ferdigstillelsesdato for anlegget settes til 20.12.2009. Om overlevering slås fast i avtalen at byggherren overleverer anlegget vederlagsfritt til Statens vegvesen når alle arbeidene er utført i henhold til utbyggingsavtalen og dokumentert i henhold til gjeldende håndbok 018 og 025 (avtalen punkt 9.1).

6.3 Rammer for bygging av vei skal være avklart

I saken om etablering av Krogstad Miljøpark AS skriver rådmannen at *[i] løpet av kort tid vil anleggsarbeidene starte og det er hensiktsmessig at det da er selskapet Krogstad Miljøpark AS som står som oppdragsgiver.*

Styret i Krogstad Miljøpark AS behandler i januar 2009 en sak om foreløpig organisering og finansiering av Krogstad Miljøpark. I saksframstillingen står det blant annet:

Prosjektet med utvikling og realisering av Krogstad miljøpark går nå inn i en fase hvor det er behov for mer kapasitet og kompetanse utover det SKT KF kan gi. Videre er det behov for å skaffe finansiering av prosjektet videre, det tenkes da spesielt på finansiering av infrastrukturen (kryss mot rv. 170, adkomstveg og rejektivannledning). Denne saken belyser behovene og gir forslag til løsninger.

Det står videre i saksframstillingen at de to millionene skal gå til prosjektet *Krogstad miljøpark* og det antydes et ytterligere finansieringsbehov på 35-45 millioner kroner til kryss og adkomstvei med infrastruktur.

Videre står det at det hittil primært har vært daglig leder supplert med fagleder²⁷ plan og prosjekt som har «holdt tak i» prosjektet. Det omtales også at selskapet ikke skal ha egne ansatte og at SKT KF så langt har finansiert alle kostnader forbundet med prosjektet.

Styrets vedtak i sak 2/09 den 28.1.2009:

- For å løse selskapets akutte likviditetsproblemer gis daglig leder fullmakt til å drøfte med Ordfører/Rådmann en løsning hvor selskapet gis et kortsiktig lån oppad begrenset til kr 2.000.000,-.
- På første ekstraordinære generalforsamling fremlegges sak om finansiering av infrastrukturen til Krogstad Miljøpark.

Konkurransen om bygge- og anleggsarbeid for veikryss mellom fylkesvei 170 og Brumåsavegen samt tilførselsvei til miljøparkens planlagte anlegg legges ut på Doffin²⁸ i april med tilbudsfrist i mai 2009. Som oppdragsgiver i kunngjøringen står Krogstad Miljøpark AS c/o Sørums kommunen. Anbudsåpning finner sted 15.5.2009 og kontrakt med Huser Entreprenør AS undertegnes den 9.6.2009 av Hogne Røisheim for Sørums Kommunalteknikk KF. Kontrakten fastsetter at arbeidet skal være ferdigstilt senest 30.10.2009 (kontrakten punkt 5).

Daværende daglig leder i selskapet opplyser til revisjonen at man sto ved et grenseskille på kontraktstidspunktet. Tida var avgjørende for Energigjenvinningsetaten (EGE). Han opplyser at verken han eller styreleder Vidar Kristensen synes de kunne skrive under uten ryggdekning, og han som daglig leder konsulterte økonomisjefen i kommunen om dette. Dessuten var det dialog med ordfører. Den utvetydige beskjeden var at det var bare å sette i gang. I tillegg mener han at styrene var informert, selv om det ikke forelå et formelt vedtak. Han mener at om lag 10 – 15 politikere visste om kontraktsinngåelsen før sommerferien 2009. Økonomi- og administrasjonsutvalget (ØA) ble orientert om kontrakten i et møte mellom anbudsåpning og før kontrakten ble underskrevet sier han videre. ØA ble orientert om anbudsrunder, tilbudene, valgt entreprenør og i møtet ble det fra

²⁷ Ansatt i SKT KF (revisjonens anmerkning).

²⁸ Legges ut den 3.4.2009 med tilbudsfrist 8.5.2009.

en eller flere representanter stilt spørsmål om oppstart. Slik han husker det, framkom ingen protester.

I en sak til styret i Sørum kommunalteknikk KF informeres om at investeringen ikke er innarbeidet i gjeldende Handlingsplan med Økonomiplan i Sørum kommunalteknikk KF, og at det gjennom flere saker er vedtatt at Krogstad Miljøpark skal realiseres. Finansieringsbehovet på 16 millioner kroner kan dekkes innenfor foretakets økte låneramme for 2009 (sak til styret i Sørum kommunalteknikk 24.6.2009). Fra saksframstillingen siteres:

... Det er avgjørende for etableringen av Krogstad Miljøpark at byggingen av nødvendig infrastruktur nå igangsettes, derfor foreslås det at Sørum Kommunalteknikk KF foreløpig lånefinansierer og bygger infrastrukturen. ... Krysset Rv 170 – Breimosevegen, veien inntil anlegget og ledningsanlegget i samme trase er prosjektert og har vært på anbud. Det er inngått kontrakt med entreprenør, og anleggsarbeidene forventes igangsatt i uke 26. ... Som nevnt tidligere, trenger selskapet Krogstad miljøpark AS noe mer tid på å skaffe finansiering av sine investeringer. Dette vil blant annet avhenge av antall kommuner som vil delta, og hvordan man forutsetter at leietagerne (f.eks. Krogstad slambehandlingsanlegg AS, Krogstad Biometan AS) organiseres og finansieres. Det synes allikevel nå å være klart at det blir bygget minst ett biogassanlegg på Krogstad og da må denne infrastrukturen uansett etableres. Det forutsettes at det utarbeides avtaler mellom selskapet Krogstad Miljøpark AS og SKT KF. ... Forutsetningen i avtaleverket vil være at Krogstad Miljøpark AS skal dekke de kostnadene som direkte utløses av selskapet.

Styret i Sørum kommunalteknikk KFs vedtak i saken (sak 12/09 den 24.6.2009):

- SKT KF finansierer og gjennomfører bygging av teknisk infrastruktur til Krogstad Miljøpark
- Saken oversendes Sørum kommune for videre behandling.

Saken legges fram for kommunestyret i september 2009. Av saksframstillingen til kommunestyret framgår at spørsmålet om finansiering av infrastrukturen for Krogstad Miljøpark AS ble tatt opp av styret i selskapet i forbindelse med ekstraordinær generalforsamling 12.3.2009. Videre står det at som et ledd i forberedelsen til denne generalforsamlingen, fattet ØA bl.a. følgende vedtak:

Kommunens representant i generalforsamlingen i Krogstad Miljøpark AS medvirker til at:

1. ...
2. ...
3. Generalforsamlingen i Krogstad Miljøpark AS pålegger selskapets styre å utrede aktuelle muligheter for finansiering av infrastrukturen til anlegget. ...

Rådmannen skriver i sin vurdering i saken blant annet:

Kommunen er i dette tilfelle stilt overfor et fait accompli²⁹ ved at arbeidene er bestilt, satt i gang og snart gjennomført uten finansieringsvedtak.

Kommunestyret enstemmige vedtak i denne saken er at Sørums kommunalteknikk KF finansierer og gjennomfører bygging av den påbegynte delen av den tekniske infrastrukturen til Krogstad Miljøpark innenfor en kostnadsramme på 16 millioner kroner og at investeringen lånefinansieres (K-sak 72/09 den 2.9.2009).

Hans-Marius Johnsen, daværende ordfører, understreker i samtale med revisjonen at det var politisk enighet om dette i Sørums kommunalteknikk KF, selv om det ble kritisert at arbeidet ble igangsatt uten finansiering (24.6.2015). Dag Kjensjord, daværende nestleder i begge styrene, reagerte i styremøtet 24.6.2009 i SKT KF meget sterkt på saksbehandlingen av investeringen i infrastruktur og i et innlegg under kommunestyrets behandling av sak 72/09 ga han uttrykk for dette (Kontrollutvalgets sak 49/2011 Rapport etter selskapskontroll i Krogstad Miljøpark AS, vedlegg 3).

Daværende styreleder henviser på revisjonens spørsmål om dette til den orienteringen som styreleder og daglig leder i Sørums kommunalteknikk KF ga kontrollutvalget om bakgrunnen for lånet på 16 millioner kroner. Under kontrollutvalgets behandling av saken den 13.10.2009 framkommer:

Det ble opplyst at det ikke var noen virksomhet i Krogstad miljøpark AS og all virksomhet skjer i KF, og det føres eget prosjektregnskap.

Kontrollutvalgets protokoll, sak 35/09 om lån til Krogstad Miljøpark AS.

Styret i Krogstad Miljøpark KF behandler den 21.10.2009 en sak om utleie av daglig leder til Krogstad Miljøpark AS i tidsrommet 1.11.2009-31.5.2010. Ståle Grinaker konstitueres som daglig leder i Sørums kommunalteknikk KF i samme periode (saksframlegg datert 13.9.2009). Det står blant annet i saken at det vil være behov for en del personalressurser i den videre utvikling av Krogstad Miljøpark.

Dokumentasjon som viser at krysset ble bygd sommeren/høsten 2009, parallelt med bygging av tilførselsvegen, omtales nærmere i kapittel 5 i denne rapporten.

Dokumentasjon fra prosjektregnskapet i Sørums kommunalteknikk regnskap viser følgende:

- Ekstern byggeledelse faktureres fra og med juli 2009 (stilet til Sørums kommune).
- Entreprenørarbeider faktureres for arbeid utført i juni 2009 på første faktura derfra.
- Internfakturering av prosjektledelse føres på prosjektet.

Revisjonen har ved gjennomgang av styresaker for Krogstad Miljøpark AS og Sørums kommunalteknikk KF ikke funnet at styrene formelt vedtar finansiering av investeringsprosjektet ved Krogstad miljøpark før kontrakt med entreprenør inngås. På spørsmål om det var foretatt

²⁹ Norsk oversettelse: fullbyrdet kjensgjerning. Gjerne en kjensgjerning som er blitt fullbyrdet på raskt og uventet vis – og som er av en slik karakter at den vanskelig eller umulig kan omgjøres (wikipedia.org).

risikovurderinger i og med at man satte i gang utbygging av infrastruktur før avtalen var signert, forteller økonomisjef i Sørums kommune, tidligere styremedlem, at utbyggingen på Krogstad var behørig politisk vedtatt og at det ble stilt kommunal garanti og at det ikke var noen motforestillinger - selv om man satte i gang utbygging av infrastrukturen før bevilgning forelå.

Daværende daglig leder i Krogstad Miljøpark AS opplyser at han opplevde å ha helt klar ryggdekning for det arbeidet som ble satt i gang. Det var også fokus på roller og rolleblanding mellom Sørums kommunalteknikk KF og Krogstad Miljøpark AS. Som et ledd i utbyggingen på Krogstad ble det planlagt bygging av rejektivannledning fra området fram til Sørumsand. I denne forbindelse måtte det tas stilling til hva Sørums kommunalteknikk KF skulle betale, og hva det var naturlig at Krogstad Miljøpark AS betalte. I påvente av en avklaring av dette kom det trolig heller ikke på plass en avtale mellom Krogstad Miljøpark AS og Sørums kommunalteknikk KF om at SKT KF gjennomførte utbyggingen. Han sier videre at det også tok tid å få på plass kommunestyrets garanti, og at man derfor valgte den løsningen at SKT KF forskutterte investeringskostnaden til infrastruktur.

Daværende styreleder i Krogstad Miljøpark opplyser til revisjonen på spørsmål om ovennevnte at styret var orientert om prosessen og at Økonomi- og administrasjonsutvalget (ØA) ble orientert som eier og at han selv også satt som representant i ØA. Revisjonen viser i denne forbindelse til at daværende styreleder Vidar Kristensen og ordfører Are Tomasgard som generalforsamling i Krogstad Miljøpark AS orienterte Østre Romerike revisjonsdistrikt skriftlig i januar 2012 om at styrets leder og/eller daglig leder har gitt muntlige orienteringer³⁰ til eier (Økonomi- og administrasjonsutvalget) om prosessen rundt tilrettelegging av et biogassanlegg for EGE i Krogstad miljøpark. I orienteringen vises til 5 møter i 2010 og 2 møter i 2011.

6.4 Byggherrerollen skal være avklart

Det følger av utbyggingsavtalen mellom Sørums kommune som Byggherre og Statens vegvesen fra juni 2009 at *[b]yggherres representant i prosjektet er Hogne Røisheim* (se punkt 5.4 foran i denne rapporten). Byggherreansvaret omtales slik i avtalen:

³⁰ Østre Romerike revisjonsdistrikt forespurte Krogstad Miljøpark AS om dette etter kontrollutvalgets bestilling. Spørsmålet ble stilt på bakgrunn av et leserinnlegg i lokalavisene 23.12.2011. Svaret er datert 30.1.2012 og kontrollutvalget fikk informasjonen i møte den 9. februar 2012 (sak 10/2012).

4 BYGGHERREANSVARET

4.1 Byggherre stiller byggeleder med erfaring fra tilsvarende arbeider for anlegget og er ansvarlig ovenfor SVRØ for gjennomføringen av anlegget i henhold til denne avtale.

Byggherre har det fulle ansvar for planlegging og oppfølging av HMS.

4.2 Informasjon til omgivelsene er Byggherre sitt ansvar.

4.3 Byggherre skal avklare alle forhold med alle berørte parter og offentlige etater. Alle henvendelser, avtaler og lignende med private, entreprenører eller offentlige etater skal gå gjennom Byggherre.

Konkurransen legges som tidligere nevnt ut på Doffin av Norconsult AS på vegne av Krogstad Miljøpark AS, c/o Sørums kommun.

I kontrakten med entreprenøren står Sørums kommunalteknikk KF som byggherre. I møtereferat 9.6.2009 punkt 1 står det at *...[s]om Byggherre vil kontraktspartner være Sørums Kommunalteknikk KF* og i punkt 2 om organisering heter det:

Hogne Røisheim/Ståle Grinaker vil bli prosjektleder. Byggherren vil også engasjere ekstern byggeleder.

Som tiltakshaver på byggesøknaden den 17.6.2009 står Krogstad Miljøpark AS, c/o Sørums Kommunalteknikk KF.

Daværende daglig leder i Krogstad Miljøpark AS opplyser til revisjonen at Krogstad Miljøpark AS var byggherre for anlegget og at han var prosjektleder selv. Han opplyser videre at Krogstad Miljøpark AS ble vurdert på lik linje med kommuner av vegvesenet og derfor ikke måtte stille garanti for utbyggingen av krysset. I tillegg var det oppstartproblemer med selskapets logo og arkivmodulen i kommunen, noe som også bidro til at Krogstad Miljøpark AS ikke helt konsekvent framstår som byggherre i dokumentene.

6.5 Byggherren skal følge opp avtalt framdrift

Representant for entreprenøren opplyser på forespørsel fra revisjonen at krysset mellom fylkesveg 170 og Brumåsavegen bygges sommeren 2009, parallelt med bygging av tilførselsvegen.

Entreprenøren forteller videre at han mottok beskjed fra Hogne Røisheim per e-post den 5.1.2010 om å avslutte arbeidet med rørledningen i påvente av at [...] *vi vet helt eksakt hva som skal bygges inne på tomte [...]* og opplyser at dette er den siste e-posten som han mottok fra Røisheim: *Etter dette hørte vi ingen ting* (telefonintervju med entreprenør).

Entreprenør fikk deretter beskjed om å utføre enkelte opprettinger/tilleggsoppgaver i 2013 og i referat fra befarings 20.6.2013 redegjøres for gjenstående arbeider ved kryss fylkesveg

170/Brumåsavegen. Videre opplyses at arbeidet er ferdig fra entreprenørens side. Dette gjelder også det økonomiske oppgjøret.

Revisjonen forstår det slik at ovennevnte «stoppordre» gjaldt rejektivannledningen som var planlagt bygd fra anleggsområdet til Sørumsand og nærmere opparbeiding av byggetomta for Energigjenvinningsetaten (EGE).

Det holdes byggemøter i byggeperioden. Det første byggemøtet avholdes den 29.6.2009 som nevnt tidligere. Referat fra byggemøtet viser at entreprenør og Hogne Røisheim, Sørum kommunalteknikk KF (SKT KF) er til stede som referent. I referatet framkommer det at oppstarten har blitt noe forsinket og at frist for ferdigstilling endres til 1.12.2009. Videre står blant annet at innleid konsulent Norconsult endrer tegninger i tråd med merknader fra Statens vegvesen.

Rambøll leies inn som byggeleder. Ansvarlig konsulent, som senere sluttet i firmaet, opplyser på revisjonens forespørsel at arbeidet ble utført på en ok måte av entreprenøren. Innleid byggeleder opplyser at han for eksempel hadde ansvar for byggemøter, gå over tegninger, leveranser og fremdrift. Entreprenøren opptrådte lojalt og holdt seg til planene som forelå. Innleid byggeleder hadde spesielt ansvar for tilførselsveien og mener å huske at arbeidet også omfattet legging av en ledning³¹ (telefonintervju 25.6.2015).

Alt arbeid med byggeplan og søknader sto byggherrens representant for selv, og dette var også gjort før han startet opp som ekstern byggeleder opplyses videre. Entreprenør var også valgt på det tidspunkt. Han mener framdriftsplan ble fulgt. Han husker at det var press fra Oslo og at det var snakk om at lastebilene fra Oslo snart ville rulle på veien inn i området (ibid).

Referat fra det siste byggemøtet i 2009 er datert 22.12.2009 og viser at arbeidet har kommet så langt at Statens vegvesen kontaktes for overtakelse. Referatet omhandler flere tekniske avklaringer og varslede endringer. Innleid byggeleder, Rambøll, er referent. Her framkommer blant mange punkter i et 3-4 siders referat at entreprenør etterlyser godkjent byggeplan fra vegvesenet.

Referatet fra byggemøtet den 22.12.2009 dokumenterer også at referat fra tidligere byggemøte gjennomgås. Revisjonen har ikke innhentet kopi av ytterligere referater fra byggemøter.

Daværende daglig leder i Krogstad Miljøpark AS opplyser til revisjonen at han som prosjektleder var misfornøyd med setningsskader som de mente var forårsaket av entreprenøren, men som entreprenøren mente skyldtes at det ble lagt pre-isolerte ledninger hele veien inn til anleggsområdet. Selv om det var noe uenighet om dette, mener han å huske at arbeidet totalt sett ble raskt utført (samtale 9.7.2015).

³¹ Rejektivannledningen legges langs tilførselsvegen etter revisjonens oppfatning.

De nevnte referatene fra byggemøter i 2009 viser at Ståle Grinaker i SKT KF står som kopimottaker. På forespørsel fra revisjonen opplyser han at Hogne Røisheim hadde byggeledelsen av kryss/vei og at det meste av dette arbeidet var slutført da Røisheim sluttet (telefonintervju 22.6.2015).

På grunn av at det ikke forelå en godkjent byggeplan for arbeidet på fylkesvegen, ble arbeidet ikke fulgt opp på vanlig måte fra Statens vegvesen sin side. Dette bl.a. fordi det i utgangspunktet bare skulle sprenges ut fjell ved siden av fylkesvegen. Statens vegvesen hadde med andre ord ikke oversikt over den fortløpende fremdriften på arbeidene på fylkesveg 170. Da det ble klart at tiltak også var utført på selve fylkesvegen, og kryss til miljøparken var etablert, måtte Statens vegvesen engasjere seg for bl.a. å ivareta trafikksikkerheten og få ferdigstilt arbeidene (telefonintervju 19.6.2015 og e-post 2.7.2015).

Daværende daglig leder i Krogstad Miljøpark AS opplyser på sin side til revisjonen at de fikk lov til å sprengne, og at det var dialog om dette med Statens vegvesen. Etter sprenginga ble stein brukt på veien inn i området, ledningsanlegg ble bygd og veien ble bygd fra innerst på området og ut mot veien. Krysset ble bygd til slutt, og endringer ble foretatt i tråd med vegvesenets ønsker. Han forteller videre at selv om de kanskje manglet den formelle byggeplanen, var vegvesenet med.

Mottatt dokumentasjon viser at Statens vegvesen oppfattet det slik at ansatt i SKT KF overtok som byggherrens representant etter Hogne Røisheim (e-post 3.6.2015 med vedlegg). Røisheim sluttet som nevnt 1.11.2011.

Det foreligger møtereferat datert 20.6.2013 fra befaring av krysset fylkesveg 170/Brumåsavegen der Statens vegvesen, entreprenør og Krogstad Miljøpark AS var representert. Krogstad Miljøpark AS var på dette møtet representert ved nåværende daglig leder i Sørums kommunalteknikk KF og ansatt som også førte referat fra befaringen. Her står det blant annet:

- Det foreligger ikke endelig godkjent byggeplan. Ved befaringen tas utgangspunkt i siste plan, og forholder seg til den.
- Befaringens formål er å avklare hvilke tiltak som må gjennomføres før man anser arbeidene som ferdigstilt.
- Midtrekkverk ligger fram i tid. Arbeidene ferdigstilles for å ivareta trafikksikkerheten.
- Det må fremskaffes dokumentasjon i henhold til utbyggingsavtale mellom Statens vegvesen og Sørums kommune (Krogstad Miljøpark AS): ferdigvegstegninger, FDV dokumentasjon tekniske anlegg, digitale data.
- Skiltplan ok og skal befares etter gjennomføring.
- Diverse punkter til oppfølging (punkt 4-18) listes opp med angivelse av hva som må gjøres.

Ansatt i SKT KF opplyser på telefon at daglig leder/styreleder Harald Ringstad har tatt over oppfølgingen fra Krogstad Miljøpark AS sin side. Ansatt i SKT KF opplyser videre at han har vært litt faglig rådgiver i denne forbindelse.

6.6 Byggherren skal dokumentere arbeidene som forutsatt

Det følger av utbyggingsavtalen at byggherren har ansvar for å gjennomføre og dokumentere at utførte arbeider på veg og tekniske anlegg har riktig utførelse og kvalitet. Det står videre at dokumentasjonen skal foreligge før Statens vegvesen tar over vegen. Krav til dokumentasjon som skal oversendes er listet opp i avtalens punkt 10. Denne dokumentasjonen skal være i henhold til gjeldende håndbøker og standarder (avtalen punkt 10).

Statens vegvesen opplyser til revisjonen at:

For dette prosjektet forventes fortsatt noe dokumentasjon (rørinspeksjon med videokamera) på at arbeider på drens / overvannssystemet har ok kvalitet. I tillegg forventes bl.a. dokumentasjon på at berørte fiberkabler som ligger langsetter vegen er flyttet og etablert som avtalt med eier av kablene. Når kommunen har levert avtalt og etterspurt dokumentasjon, og dokumentasjonen viser at utførelsen er ok, så vil Statens vegvesen overta utførte vegarbeider.

(Statens vegvesen, e-post 3.7.2015).

Daværende daglig leder i Krogstad Miljøpark AS forteller at han, da han sluttet, overleverte permer med dokumentasjon fra entreprenøren til fungerende daglig leder i Sørums kommunalteknikk KF som overtok ansvaret etter ham. Entreprenøren hadde overlevert mye dokumentasjon som lå i disse permene. Han mener at de hadde oversikt og fikk det de skulle fra entreprenøren (samtale 9.7.2015).

Daværende daglig i Krogstad Miljøpark AS sier videre at det gjensto bygging av «dråpeøy» da han sluttet 1. november 2011. I tillegg skulle entreprenøren utbedre asfaltarbeider. Han sier videre at motivasjonen selvfølgelig sank da EGE likevel ikke etablerte seg på Krogstad.

6.7 Revisjonens vurdering

Revisjonskriterium

Rammene for veibygging skal være avklart.

Revisjonen legger til grunn at det følger av dette kriteriet at det skal være et klart skjæringspunkt mellom planleggings- og gjennomføringsfasen. Undersøkelsen viser at beslutningen om å gjennomføre utbygging av infrastrukturen ikke godkjennes formelt forut for selve gjennomføringen. Revisjonen vurderer at planleggingsfasen og gjennomføringsfasen ikke er så tydelig atskilt som de burde vært etter den modellen som er skissert i figur 1 og 2 ovenfor.

Undersøkelsen viser også at Krogstad Miljøpark AS manglet finansiering til å gjennomføre byggingen. Rammene for selskapets virksomhet og at det skulle igangsettes anleggsarbeider framkom i rådmannens saksframlegg da selskapet ble opprettet. Selskapet ble imidlertid ikke tilført nødvendig kapital og hadde således ikke finansieringen i orden da arbeidet med vegbyggingen startet opp. Etter revisjonens mening burde Krogstad Miljøpark AS i første omgang sørget for

nødvendig kapital til å håndtere den planlagte utbyggingen i forbindelse med selskapetableringen. Etter revisjonens mening er det kritikkverdig at dette ikke ble gjort. Det er dessuten kritikkverdig å starte opp et arbeid i regi av det offentlige uten finansiering, risikoanalyse, formaliserte avtaler mellom selskapet og Sørums kommunalteknikk KF eller noen form for sikkerhet i avtale. Revisjonen mener disse forholdene er spesielt alvorlige fordi det er skattebetalernes penger som forvaltes.

Revisjonen konkluderer med at kriteriet om at rammene for utbyggingen skal være avklart før anleggsstart, ikke er oppfylt. Planleggings- og gjennomføringsfasene i prosjektet om infrastrukturtiltaket er ikke klart atskilt, men fra flere hold fortelles at både selskapets styre og eier (ØA) var godt informert og kjent med igangsetting av infrastrukturtiltaket.

Revisjonskriterium

Byggherrerollen skal være avklart.

Funn viser at byggherrerollen er lagt til selskapet Krogstad Miljøpark AS. Funn viser imidlertid også at både Krogstad Miljøpark AS, Sørums kommunalteknikk KF og Sørums kommune står som byggherre i ulike dokumenter. Funn viser imidlertid at rollen som byggherre i praksis ivaretas av daglig leder i begge selskap, Hogne Røisheim.

Revisjonen konkluderer med at kriteriet om at byggherrerollen skal være avklart i utgangspunktet er oppfylt. Byggherrerollen er avklart og lagt til Krogstad Miljøpark AS, men hvem som oppgis som byggherre i ulike avtaler og dokumenter varierer.

Revisjonskriterium

Byggherren skal følge opp avtalt framdrift og dokumentere arbeidene som forutsatt.

Undersøkelsen viser at byggherren representert ved Hogne Røisheim fulgte opp utbyggingen av krysset – utførte byggeledelse - med bistand fra innleid ekstern byggeleder i 2009/2010. Dette er for eksempel dokumentert i referat fra byggemøter.

Undersøkelsen viser som nevnt at krysset og tilførselsvegen ble bygd sommeren/høsten 2009. Det kommer fram i referat fra byggemøte i desember 2009 at vegvesenet skal kontaktes for overtakelse av vegkrysset.

Undersøkelsen viser imidlertid at den endelige ferdigstillingen har trukket ut i tid. Framdriften ble som nevnt fulgt opp fram til årsskiftet 2009/2010. Funn tyder på at ferdigstillingen av arbeidene stoppet opp etter dette tidspunktet, og revisjonen mener at undersøkelsen viser at dette falt sammen med tidspunktet da det ble klart, i februar 2010, at Oslo kommune likevel ikke ville etablere

seg på Krogstad. Undersøkelsen viser dessuten at Statens vegvesen på sin side heller ikke fulgte opp utbyggingen på samme måte som ellers da byggeplanen ikke var formelt godkjent.

Undersøkelsen viser at dokumentasjon på bygging av vegkrysset så langt ikke har vært fullt ut tilfredsstillende for Statens vegvesen. Daværende daglig leder mener at han overleverte mye dokumentasjon til sin etterfølger i Sørums kommunalteknikk KF da han sluttet 1.11.2011.

Revisjonen konkluderer med at kriteriene om at byggherren skal følge opp avtalt framdrift og dokumentere arbeidene ikke er oppfylt. Byggherren fulgte opp entreprenøren fram til krysset var etablert, men forsømte å følge opp avtalte forpliktelser ovenfor Statens vegvesen når det gjelder deres overtakelse av vegkrysset. Dette gjelder både utbedringsarbeider og dokumentasjon som viser hvordan arbeidene var utført.

Andre forhold

Revisjonens gjennomgang har avdekket enkelte andre forhold som vi har valgt å redegjøre for i dette avsnittet.

- Krogstad Miljøpark AS undertegnet ikke alle avtaler m.m. som byggherre. Revisjonen peker på at dette kunne føre til misforståelser og uklar forståelse av roller og ansvar.
- Daværende daglig leder i både Krogstad Miljøpark AS og Sørums kommunalteknikk KF skrev under på utbyggingsavtalen. I avtalen er det Sørums kommune som står som byggherre. Revisjonen er usikker på om daværende daglig leder i Sørums kommunalteknikk KF formelt hadde nødvendig fullmakt til å binde Krogstad Miljøpark AS ved inngåelse av avtaler.
- Revisjonen har fått opplyst at avtalen ble inngått mellom Sørums kommune/Sørums kommunalteknikk KF slik at selskapet slapp å stille økonomisk garanti til Statens vegvesen. Revisjonen peker på at når man etablerer et selskap, må konsekvensene av et slikt valg tas selv om det innebærer økte kostnader for selskapet.
- Det var personfelleskap mellom styrene i selskapet og det kommunale foretaket. Revisjonen peker på at det av hensyn til god styring og kontroll bør være klart hvem som har hvilke roller og hvilket ansvar. Roller og ansvar bør ikke blandes sammen mellom selskaper. Dette gjelder både mellom styrer i nærstående selskaper og daglig ledelse.

7 SAMLET VURDERING OG KONKLUSJON

Mange av de forhold som denne undersøkelsen dekker, er kjent fra tidligere for både politikere og ansatte i Sørum kommune, foretaket og Krogstad Miljøpark AS. Revisjonen mener likevel at resultatet av revisjonens gjennomgang kan bidra til nyttig læring.

Innenfor kommunal forvaltning er det ekstra viktig å ta hensyn til at man forvalter offentlige midler. Manglende vurdering av risiko, tydelig ansvars- og rolledeling, og det å ha formelle forhold i orden før kostnadskrevende tiltak gjennomføres, er eksempler på forhold som revisjonen har merket seg i sine undersøkelser knyttet til de mer avgrensede problemstillingene som besvares i denne rapporten. Revisjonen mener at dette er forhold som kan avhjelpes med et godt innarbeidet internkontrollsystem. Intern kontroll skal utformes for å gi rimelig sikkerhet for måloppnåelse og kostnadseffektiv drift, pålitelig regnskapsrapportering og overholdelse av lover og regler. Både styret i et selskap og daglig leder har ansvar for at den interne kontrollen er etablert og at den fungerer.

Problemstilling 1

Ble resultatene av de geotekniske undersøkelsene formidlet til administrasjonen og styret i Krogstad Miljøpark AS? Dersom resultatene ikke ble formidlet, hva er mulige årsaker til dette?

Revisjonen konkluderer med at det var foretatt en geoteknisk undersøkelse som viste at det var kvikkleire i området høsten 2009. Rapporten var kjent og informert om i rådmannens saksframlegg da kommunestyret behandlet reguleringsplanen for Krogstad Miljøpark AS. Daværende daglig leder hadde tatt høyde for en løsning med forbelastning av grunnen og det var derfor ikke behov for å fokusere på kvikkleire som et problem for selskapet, etter hans mening.

Nåværende styre ble først kjent med den geotekniske undersøkelsen i oktober 2013. Revisjonen har ikke undersøkt mulige årsaker til dette spesielt, men mener at det kommer indirekte fram av rapporten.

Problemstilling 2

Ble selskapets arbeid med avkjørsel fra fylkesveg 170 godkjent og igangsatt i tråd med gjeldende bestemmelser?

Etter revisjonens vurdering er kriteriene ikke fullt ut oppfylt og revisjonen konkluderer med at selskapets arbeid med avkjørsel fra fylkesveg 170 ikke ble igangsatt i tråd med gjeldende bestemmelser. De nødvendige tillatelser forelå ikke før oppstart. Rapporten underbygger denne konklusjonen slik:

- Revisjonens undersøkelse viser at byggetillatelse forelå før oppstart, men at vilkåret i tillatelsen om godkjent byggeplan ikke var oppfylt.
- Undersøkelsen viser at det forelå underskrevet utbyggingsavtale forut for oppstart av arbeid med krysset og innvilget byggetillatelse slik at dette kriteriet er oppfylt.
- Revisjonens undersøkelse viser videre at byggeplan ikke er godkjent av Statens vegvesen. Det ble likevel gitt sprengningstillatelse. Årsaker til dette synes å være at Statens vegvesen var imøtekommende i forhold til kommunens uttrykte hastverk. Forslaget om midtrekkverk kan også ha påvirket tidspunktet for endelig godkjenning av byggeplanen.

Problemstilling 3

Ble kontrakten med entreprenøren som bygde ut kryss og vei fulgt opp av selskapet som byggherre?

For å besvare denne problemstillingen fant revisjonen det naturlig å ta utgangspunkt i en prosjektmodell som er utarbeidet med tanke på oppfølging av investeringsprosjekter. I forlengelsen av kom revisjonen fram til fire revisjonskriterier som vi har undersøkt nærmere.

Etter revisjonens vurdering er kriteriene bare delvis oppfylt og revisjonen konkluderer med at byggherren ikke har fulgt opp anleggsarbeidet i tilstrekkelig grad. Selskapet satte dessuten i gang arbeidet uten formelt vedtak og selskapet manglet finansiering. Rapporten underbygger konklusjonen slik:

Revisjonen la for det første til grunn kriteriet om at rammene for veibygging skal være avklart. Vi har i denne forbindelse undersøkt om det skilles mellom planleggings- og gjennomføringsfasen og om finansieringen var i orden.

Revisjonen har vurdert det slik at planleggings- og gjennomføringsfasene ikke er så tydelig atskilt som de burde være. Beslutning om å gjennomføre skal foreligge før gjennomføringsfasen iverksettes. Selskapet manglet dessuten finansiering, og investeringen ble forskuttet av Sørums kommunalteknikk KF uten formell avtale og før det forelå kommunestyrevedtak om denne bevilgningen. Vi har derfor konkludert med at kriteriet om at rammene for utbyggingen skal være avklart før anleggsstart, ikke var oppfylt.

Det er kjent fra tidligere at Krogstad Miljøpark AS manglet finansiering til å gjennomføre byggingen. Rammene for selskapets virksomhet og at det skulle igangsettes anleggsarbeider framkom i rådmannens saksframlegg da selskapet ble opprettet. Selskapet ble imidlertid ikke tilført nødvendig kapital og hadde således ikke finansieringen i orden da arbeidet med vegbyggingen startet opp.

Etter revisjonens mening burde Krogstad Miljøpark AS allerede ved oppstart sørget for nødvendig kapital til å håndtere den planlagte utbyggingen som det var klart at ville komme, jf. rådmannens saksframlegg i forbindelse med selskapsetableringen. Det er kritikkverdig å starte opp et arbeid i

regi av det offentlige uten finansiering, risikoanalyser, formaliserte avtaler mellom selskapet og Sørum kommunalteknikk KF eller noen form for sikkerhet i avtale. Revisjonen mener disse forholdene er spesielt alvorlige fordi det er fellesskapets midler som forvaltes.

Revisjonen la for det andre til grunn kriteriet om at byggherrerollen skal være avklart. Revisjonen har konkludert med at byggherrerollen er slått fast til å være selskapet. Dokumentasjonen som revisjonen har gjennomgått, viser at både foretaket/Sørum kommune og selskapet undertegner som byggherre.

Revisjonen til videre til grunn at byggherren skal følge opp avtalt framdrift og dokumentere arbeidene som forutsatt. Revisjonen har konkludert med at disse ikke er oppfylt. Byggherren fulgte opp entreprenøren fram til krysset var etablert, men forsømte å følge opp avtalte forpliktelser ovenfor Statens vegvesen når det gjelder deres overtakelse av vegkrysset. Dette gjelder både utbedringsarbeider og dokumentasjon som viser hvordan arbeidene var utført.

LITTERATUR- OG KILDEHENVISNINGER

Lover

Lov av 27.6.2008 nr. 71 om planlegging- og byggesaksbehandling
(plan- og bygningsloven).

Lov av 21.6.2063 nr. 23 om vegar (veglova).

Litteratur

Agenda Kaupang. «Sørum kommune - Evaluering av eierstyringen av de kommunale foretakene.»
2015.

Asplan Viak. «Kortversjon planbeskrivelse med konsekvensutredninger .» 6 januar 2010.

Direktoratet for byggkvalitet. *Publikasjonsnummer: HO-2/2012*. 2012.

<http://dibk.no/no/BYGGEREGLER/Temaveiledninger/Veiledning-Tilsyn/?dpx=/dpx/content/tilsyn/1/> (funnet Juli 8, 2015).

Direktoratet for forvaltning og IKT. *Webområde for Prosjektveiviseren*. u.d.

<http://www.difi.no/veiledning/prosjektveiviseren> (funnet August 14, 2015).

Norges Geotekniske Institutt. *Webområde for NGI*. u.d.

<http://ngi.no/no/Innholdsbokser/Referansjeprojekter-LISTER-/Referanser/Nykirke-kryssingsspor-Vestfoldbanen/> (funnet August 11, 2015).

Statens vegvesen. «Private utbyggingsprosjekt. Orientering om planlegging, krav til byggeplan og utførelse.» Lillehammer, 1 september 2005.

TABELL- OG FIGUROVERSIKT

Tabeller

Tabell 1 Oversikt over sentrale vedtak	11
Tabell 2 Oversikt over møter i selskapet	14
Tabell 3 Oversikt over beslutningstakere	18

Figurer

Figur 1 Prosjektmodell	33
Figur 2 Prosjektmodell for investeringsprosjekter	34

VEDLEGG 1. DOKUMENTGJENNOMGANG

Tidsperiode 2008 – 2010

Tidspunkt	Referanse	Kommentarer
2008	SKT KF 27.8.	Styret i SKT KF stiller seg bak forslaget om å etablere Krogstad Miljøpark AS med forslag til vedtekter og oversender saken til Sørum kommune for videre behandling
2008	ØA 82/08 – K-styre sak 64/08	Krogstad Miljøpark AS etableres som selskap, 100 % eid av kommunen. SKT KF har arbeidet over tid for å etablere et slambehandlingsanlegg på Krogstad. SKT KF har henvendt seg til omkringliggende kommuner, samt NRA IKS med forespørsel om eierskap i anlegget/selskapet, eventuelt om man ønsker å levere slam til anlegget (kundeforhold).
10.12.2008	Styresak KMAS 1/08	Styrets første møte, herunder strategidiskusjon – behandling av kloakkslam – i tillegg vurderer styret mottak og behandling av matavfall og disponering/bruk av biogass. Eierforankring.
28.1.2009	Styresak KMAS 2/09 + brev	Organisering og finansiering. Organisering av det videre arbeid. Daglig leder supplert med fagleders kompetanse utøkes med kompetanse fra advokatfirma og konsulentfirma. Finansieringsalternativer skisseres. Brev til rådmannen.
11.3.2009	Brev fra KMAS	Søknad om oppstart av reguleringsarbeid. Oslo kommune nevnes i brev og vedlagt notat til styret datert 2.12.2008.
3.4.2009	Doffin og e-post	Kunngjøring av konkurranse om bygge- og anleggsarbeid kryss og vei. Utlysing v/Norconsult AS. Tilbudsfrist 8.5.2008. Anbudsåpning 15.5.2009.
5.6.2009	Avtale	Inngått mellom Sørum kommune og Statens vegvesen – RV. 170 x Breimosevegen – utvidet kryss til Krogstad slamdeponi
9.6.2009	Kontrakt	Inngått mellom Sørum Kommunalteknikk KF og Huser Entreprenør AS iht tilbud 15.5.2009 om bygging av vei og kryss.
17.6.09	Søknad	Til byggesak i Sørum - søknad om tillatelse til tiltak vei og kryss v/Norconsult
17.6.09	Tillatelse	Tillatelse til tiltak på vilkår. Vedtak v/byggesak i Sørum kommune
24.6.2009	SKT KF 12/09	SKT KF vedtar å finansiere og gjennomføre bygging av teknisk infrastruktur til Krogstad Miljøpark. Dette er foreløpig lånefinansiering.
24.6.2009	Styresak KMAS 3/09	Beslutningsgrunnlag for deltagelse i Krogstad miljøpark – og som aktuelle deltakerkommuner kunne bruke i egen saksbehandling. Dette var ferdig i mai. Utarbeidet av advokatfirma Mageli, Albaran AS, Asplan Viak AS samt fagleder og daglig leder i Krogstad Miljøpark AS. Rapport datert 30.4.2009
26.8.2009	Styresak KMAS 4/09	Reguleringssaken legges fram for styret. Styret diskuterer framtidig organisering og finansiering. Reguleringsplan, konsekvensutredning og ROS-analyse: Asplan Viak. Med vedtatt plan vil arealet øke fra 12 til 49 daa.
2.9.2009	K-styre sak 72/09	Sørum kommunalteknikk KF finansierer og gjennomfører bygging av den påbegynte delen av den tekniske infrastrukturen til Krogstad miljøpark innenfor en kostnadsramme på kr 16 millioner. Investeringen lånefinansieres.
3.2.2010	K-styresak 2/10	Reguleringsplan med bestemmelser vedtas av Sørum kommunestyre. Planen omfatter kryss med Rv. 170 og området for andre typer bebyggelse og anlegg m.m.

Kilder: styresaker for Krogstad Miljøpark AS, SKT KF, kommunestyret, brev og avtaler m.m. KMAS: Krogstad Miljøpark AS

VEDLEGG 2. REGULERINGSPLANEN

Planbeskrivelse med konsekvensutredninger og ROS-analyse utarbeides av Asplan Viak som er *engasjert av Sørums kommun* ved Krogstad Miljøpark AS for å bistå i arbeidet med reguleringsplan for Krogstad Miljøpark (Asplan Viak 2010).

Hogne Røisheim i Krogstad Miljøpark AS har vært Asplan Viaks kontaktperson for oppdraget. I EGE³² har [xx] og [xx] bistått med grunnlagsdata og avklaringer underveis i prosessen.

(Asplan Viak 2010)

Utgave 2 av ROS-analysen er datert 5. januar 2010. På side 14 står følgende:

HENDELSE	TEMA	S-NIVÅ	K-NIVÅ	RISIKO	Kommentarer/tiltak
1. Ras/skred/andre naturforhold	A: mennesker	S2	K4		Hvilke utfordringer som ligger knyttet til å bygge på tomten er pr i dag ikke kjent. Det er fastsatt som krav ved rammesøknad at det derfor må gjøres en vurdering av grunnforholdene med geotekniske undersøkelser for å kunne sikre området på en forsvarlig måte. Det er foretatt geotekniske undersøkelser.
	B: miljø		K3		
	C: materiell verdi		K3		

HENDELSE	TEMA	S-NIVÅ	K-NIVÅ	RISIKO	Kommentarer/tiltak
2. Flom i bekken	A: mennesker	S2	K1		Bekken varierer mye i vannstand. Det skal tas ut grunnvann, som kan påvirke matingen til bekken i negativ forstand. Det skal også anlegges grønne belter og hensynssoner mellom bekken og planområdet. Skadene kan likevel bli store dersom bekken flommer over
	B: miljø		K2		
	C: materiell verdi		K3		

Hendelse nr. 1 (ras/skred) er plassert i rødt område, vurdert til middels sannsynlig, men med stor konsekvens hvis hendelsen skulle inntreffe. I kommentarfeltet til hendelse nr. 1 står at *[d]et er foretatt geotekniske undersøkelser*. I ROS-analysen datert 6.8.2009, utgave 1, er kommentarer/tiltak likelydende det som er gjengitt ovenfor, med unntak av siste setning. I førsteutgaven står at *[d]et er ikke kvikkleire i området*.

Oppsummert viser ROS-analysen følgende tabell (likelydende i utgave 1 og 2):

³² EGE: Energigjenvinningsetaten, Oslo kommune.

SANNSYNLIGHET	KONSEKVENNS			
	K1 – Liten	K2 – Middels	K3 – Stor	K4 – Svært stor
S4 – Svært stor			8	
S3 – Stor		5,10, 25	22	12
S2 – Middels		7,11,17,18	2,4,9,13,14,15,16,19,20,21,23	1,3,24
S1 – Liten			6	

Tiltaksvurderingen i ROS-analysen under punkt 3.3 gir en oppsummering av hvilke tiltak som bør utføres. Tiltaksvurdering for hendelse nr. 1 (ras/skred) står på side 18 (utgave 2):

Hendelse	Beskrivelse/tiltak
1. Ras/skred/andre naturforhold	Foreta geotekniske undersøkelser av området for å kunne sikre anlegget/området på en forsvarlig måte. Er gjennomført.

Tiltaksvurderingen i utgave 1 er likelydende bortsett fra at setningen *[e]r gjennomført* ikke står.

Rekkefølgebestemmelsene til reguleringsplanen er tatt inn i § 4 i bestemmelser til reguleringsplan for Krogstad Miljøpark. På dette punkt er plan datert 13.8.2009 til førstegangsbehandling og plan datert 4.1.2010 til andregangsbehandling likelydende:

Før igangsettingstillatelse til klargjøring av tomter med sprengning, oppsamlingsbasseng/fordrøyning og voll gis skal:

- c. Det innsendes dokumentasjon på at det er foretatt geoteknisk undersøkelse som sikrer at fundamentering, masseuttak og landskapsutforming er forsvarlig.
- d. Parkeringsplassen (P) i hht. § 5 c være klar til bruk.

VEDLEGG 3. VEDTAK I REGULERINGSSAKEN I 2010

Miljø- og utviklingsutvalgets (MUs) enstemmige innstilling i møte den 19.1.2010:

Forslag til reguleringsplan (detaljregulering) med konsekvensutredning datert 04.01.10 med reguleringsbestemmelser datert 23.09.09, sist revidert 05.01.10 for Krogstad Miljøpark vedtas med hjemmel i plan- og bygningsloven 2008 § 12-12.

Overlappende del av reguleringsplanen for Krogstad slambehandlingsanlegg av 21.03.07 oppheves.

Vedtaket fattes med forbehold om at det gis dispensasjon fra kulturminnelovens bestemmelser om automatisk fredede kulturminner. Planen er ikke rettskraftig før dispensasjon er gitt.

Til kommunestyrets behandling 3.2.2010 foreligger MUs vedtak samt notat fra rådmannen med endret forslag til vedtak:

Forslag til reguleringsplan (detaljregulering) med konsekvensutredning datert 04.01.10 med reguleringsbestemmelser datert 23.09.09, sist revidert 28.01.10 for Krogstad Miljøpark vedtas med hjemmel i plan- og bygningsloven 2008 § 12-12.

Overlappende del av reguleringsplanen for Krogstad slambehandlingsanlegg av 21.03.07 oppheves.

Revisjon av reguleringsbestemmelsene av 28.01.10 innebærer at § 6 h endres til:

”Før iverksettingen av tiltak iht. reguleringsplan (for Krogstad Miljøpark) som berører automatisk fredete kulturminner (id.129435) skal det foretas en arkeologisk utgravning av kulturminnene.

Representanten Arne-Rune Gjelsvik setter på vegne av FrP fram et endringsforslag.³³ Kommunestyrets enstemmige vedtak er deretter i samsvar med rådmannens endrede innstilling:

³³ Punktene i reguleringsbestemmelsene som innebærer arkeologiske utgravninger utgår. Forslaget fra FrP fikk 6 stemmer mot 24 stemmer og falt ved kommunestyrets behandling 3.2.2010.

Forslag til reguleringsplan (detaljregulering) med konsekvensutredning datert 04.01.10 med reguleringsbestemmelser datert 23.09.09, sist revidert 28.01.10 for Krogstad Miljøpark vedtas med hjemmel i plan- og bygningsloven 2008 § 12-12.

Overlappende del av reguleringsplanen for Krogstad slambehandlingsanlegg av 21.03.07 oppheves.

Revisjon av reguleringsbestemmelsene av 28.01.10 innebærer at § 6 h endres til:

”Før iverksettingen av tiltak iht. reguleringsplan (for Krogstad Miljøpark) som berører automatisk fredete kulturminner (id.129435) skal det foretas en arkeologisk utgravning av kulturminnene.

Anleggsarbeid iht. reguleringsplan kan aksepteres i god avstand fra funnområdet før arkeologiske utgravninger er gjennomført. Vilkårene for dette er at hele plataet med kulturminner merkes tydelig/gjerdes inn og skiltes for å unngå utilsiktet skade på kulturminnene, jf. avgrensning på vedlagte kart.

Det skal tas kontakt med Akershus fylkeskommune i god tid før tiltak som berører automatisk fredete kulturminner skal gjennomføres, slik at omfanget av den arkeologiske utgravningen kan fastsettes.

VEDLEGG 4. MIDTREKKVERK

Fra Statens vegvesen har vi mottatt nærmere informasjon om planer for midtrekkverk på den aktuelle strekningen:

Statens vegvesen har arbeidet med planer for midtrekkverk/oppmerket midtfelt mellom Kringen og Finstad siden ca. 2007. I januar 2009 ble det lagt fram et forprosjekt. Kostandene med midtrekkverk ble da anslått til 148 mill. kr og 71,3 mill. kr for midtfelt (2008-kr). I Akershus fylkeskommune sitt handlingsprogram (HP) for samferdsel for 2011-14 (lagt fram høsten 2010) er prosjektet omtalt under trafiksikkerhet og 15 mill. kr satt av i 2014. I tilsvarende handlingsprogram for 2012-15 (lagt fram høsten 2011) er også prosjektet omtalt, men oppstartsbevilgning (15.5 mill. kr) forskjøvet til 2015. I HP for 2013-16 er prosjektet også nevnt under strekningsvise tiltak med antatt kostnad på om lag 250 mill. kr. Oppstartsbevilgningen er her tatt ut. Prosjektet er også nevnt i HP 2014-17 uten at midler er satt av. Reguleringsplan for deler av strekningen er vedtatt og pågår for andre deler. Totalkostandene antas nå å ligge på 4-500 mill. kr for den 8 km lange strekningen mellom Heia og Brattåsen midtdeler er aktuelt. I tillegg kommer eventuelt midtfelt på resten.

E-post 28.7.2015

VEDLEGG 5. ARTIKKEL OM FORBELASTNING

Fra en artikkel om Nykirke kryssingsspor på Vestfoldbanen siteres:

Terrenget langs traseen er meget kupert med høydeforskjeller på bortimot 40m. Dette kombinert med nærhet til jernbane i drift bød på en rekke utfordringer, både ved prosjektering og bygging.

Banen krysser Tangenbekken på en nesten 20 m høy fylling. Strengt krav til setninger på ferdig bane og stabilitet av fyllingen, både i byggeperioden og permanent, sto i fokus ved den geotekniske prosjekteringen.

Grunnforhold

Grunnen i området domineres av marine leiravsetninger med mektigheter opp til 40 m. Flere steder er det påvist meget sensitiv og kvikk leire, blant annet i Tangenbekken.

Resultater av grunnundersøkelser utført i tidligere planfaser var sterkt influert av prøveforstyrrelse og ga ikke et reelt bilde av grunnens styrke- og deformasjons egenskaper. Dette ble konstatert allerede i tilbudsfasen ved at det ble utført to CPTU-sonderinger i bunnen av Tangenbekken. I prosjekteringsfasen ble antagelser fra tilbudsfasen endelig bekreftet ved blant annet optak av Ø250 mm blokkprøver og laboratorieundersøkelser på prøver av meget høy kvalitet.

Disse undersøkelsene bekreftet vår grunnleggende teori om at grunnen i Tangenbekken var erodert ned fra et høyere opprinnelig terrengnivå (sjøbunn) og at leiras egenskaper gjenspeiler dette tidligere nivået.

Fylling i Tangenbekken

Jernbaneverket hadde i anbudsinnbydelsen foreslått en løsning (referanseprosjekt) for kryssing av Tangenbekken på fylling på rammede betongpeler til fjell, fig. 1.

Med det nye oppgraderte geotekniske dimensjonerings grunnlaget konkluderte vi raskt med at krav til setninger og stabilitet kunne ivaretas med en enklere og billigere løsning, fig. 2, ved bruk av vertikaldren kombinert med forbelastning med overhøyde. Motfyllinger på siden sikrer stabiliteten.

Prefabrikkerte vertikaldren (c/c 1,25 m) ble installert til fjell/fast grunn, fig. 3. Deretter ble steinfylling lagt ut og komprimert i 1,5 m tykke lag til 3 m over endelig nivå. Etter 8 mnd. ble overhøyden fjernet og overbygning ble lagt på etterfulgt av sporlegging.

Store besparelser

Setningsutviklingen ble fulgt opp med målinger. I tillegg ble det målt poretrykk i leira under fyllingen. Totale setninger ble noe mindre enn beregnet, men tidsforløpet var som forventet. Etter fjerning av overhøyden flatet setningene ut og siden er det ikke registrert målbare setninger.

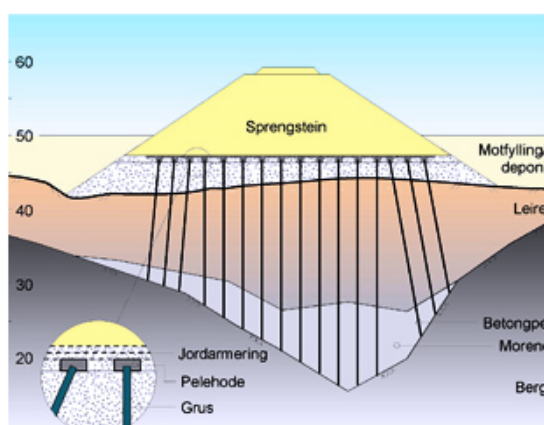

Fig. 1 Byggherrens løsning med fylling på rammede betongpeler til fjell.

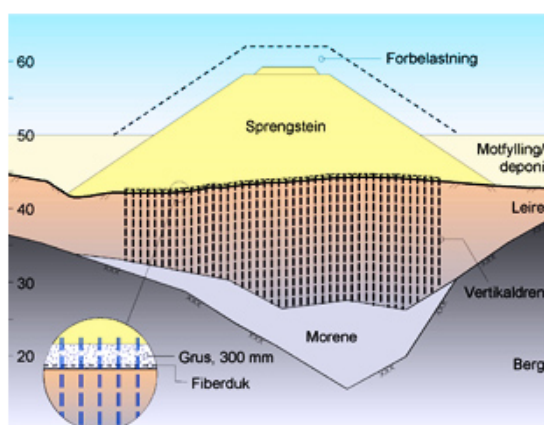

Fig. 2 Veidekkes løsning med vertikaldrenering kombinert med midlertidig forbelastning.

Dette prosjektet er et godt eksempel på hvor viktig bestemmelse av "riktige" geotekniske parametere er for valg tekniske løsninger og kostnader. Forenklete løsninger medførte 10 - 12 mill kroner (20 %) i besparelse for hele strekningen.

Kilde: ngi.no

VEDLEGG 6. SELSKAPETS HØRINGSSVAR

Krogstad Miljøpark AG

Sørumsand 23.08.2015

Til Romerike Revisjon IKS og Sørum kommune v/kontrollutvalget g(KU).

Styre i Krogstad Miljøpark AS fikk 14.08.2015 oversendt et utkast til Forvaltningsrevisjonsrapport Krogstad Miljøpark AS utarbeidet av Romerike Revisjon IKS (RRI).

RRI har gitt Krogstad Miljøpark innen 25.08.2015 tid til gi merknad på «utkast til Forvaltningsrevisjonsrapport». Styret skal behandle utkast til rapport på sitt styremøte 26.08.2015, men oversender allerede nå en merknad for å overholde fristen 25.08.2015. Etter styrebehandling 26.08.2015 vil styre oversende endelig merknad til utkast til Forvaltningsrevisjonsrapport. Når endelig Forvaltningsrevisjonsrapport foreligger, vil styre behandle den.

Styrets merknad til utkast til RRI Forvaltningsrevisjonsrapport mottatt 14.08.2015.

Bakgrunn

Styreleder i Krogstad Miljøpark AS tok kontakt med kontrollutvalget og hadde 29.01.2015 et møte med leder og nestleder i Sørum kommunes kontrollutvalg. Styreleder informerte KU om følgende:

1. Styret er overrasket over at tidligere og nytt styre ikke er blitt gjort kjent med denne geotekniske rapporten. Hadde den vært kjent, da styret tiltrådte høsten 2012, ville styret selvsagt ha gjennomført salgsprosessen på en annen måte. Hadde området blitt solgt før den geologiske rapporten ble kjent for styre, kunne det ha hatt store juridiske og økonomiske konsekvenser for kommunen.
2. Styret etablerer nå et selskapsarkiv etter at det er fastslått at ingen dokumenter er arkivert og at dokumenter mangler.
3. Det ble aldri godkjent en byggeplan for kryss og vei av ansvarlig myndigheter.
4. Gjennom byggeperioden er det ikke gjennomført kontraktsoppfølging med entreprenøren.
5. KMAS har de siste månedene utkvittert ca. 25 avvik fra entreprenørjobben Huser AS utførte, dvs. feil som gjenstod på utført arbeid på fv-krysset. Arbeidet skulle vært ferdig 2009-2010.

I denne sammenheng har KU bedt RRI gjennomføre revisjon av Krogstad Miljøpark AS. RRI har behandlet tre problemstillinger:

Problemstilling 1: Ble resultatene av de geotekniske undersøkelsene formidlet til administrasjonen og styret i Krogstad Miljøpark AS? Dersom resultatene ikke ble formidlet, hva er mulig årsaker til dette?

Problemstilling 2: Ble selskapets arbeid med avkjørsel fra fylkesvei 170 godkjent og igangsatt i tråd med gjeldende bestemmelser?

Problemstilling 3: Ble kontrakten med entreprenøren som bygde ut kryss og vei fulgt opp av selskapet som byggherre?

Styrets merknad til utkast til RRI Forvaltningsrevisjonsrapport:

Problemstilling 1:

Revisjonen skriver på side 14

«Revisjonen har ikke funnet dokumentasjon som viser at resultatet av den geotekniske undersøkelsen (rapport fra Løvlien Georåd AS) ble forelagt særskilt for styret.»

Videre konkluderer revisjon på side 20 med:

«Revisjonen konkluderer med at det var foretatt en geoteknisk undersøkelse som viste at det var kvikkleire i området høsten 2009. Rapporten var kjent og informerte om i rådmannens saksframlegg da kommunestyret behandlet reguleringsplanen for Krogstad Miljøpark AS. Daværende daglig leder hadde tatt høyde for en løsning med forbelastning av grunnen og det var derfor ikke behov for å fokusere på kvikkleire som et problem for selskapet, etter hans mening.»

Styrets merknad til problemstilling 1

Problemstilling 1 tar ikke for seg bakgrunnen for dagens styre samtale med KU 29.02.2015. Rapporten tar kun for seg om tidligere styre ble informert om geoteknisk rapport ble informert og ikke om dagens styre ble informert.

Dagens styret mener at det hadde store konsekvenser at de ikke ble informert. Hadde styret sittet med denne informasjonen ved salgsstart, ville salgsprosessen vært gjennomført annerledes. Salgsprospektet hadde derfor alvorlige mangler. Styret ville da før salgsstart vært klar over at det ville være særdeles krevende å få solgt næringsområde. Dette fordi konkurrerende næringsområder i nærområdet ikke hadde slike svakheter og utfordringer.

Styret ville da også ha informert eier (Sørum kommune) på et tidlig tidspunkt om mulige salgsutfordringer. Således hadde eier store forventninger til salgsresultatet. Styret mener revisjonsrapporten ikke tar for seg dagens styres bekymring og de følgene det fikk at nytt styre ikke ble informert om den geotekniske rapporten fra oktober 2009.

Styret har konkludert med at det ville kunne ha ført til alvorlige juridiske og økonomiske konsekvenser for Sørum kommune dersom næringsområdet hadde blitt solgt før den geotekniske rapporten ble kjent for styret. Disse forhold har RRI ikke behandlet.

Styre mener det ikke er relevant, som rapporten konkluderer med, at

«... tidligere daglig leder hadde tatt høyde for en løsning med forbelastning av grunnen og det var derfor ikke behov for å fokusere på kvikkleire som et problem for selskapet, etter hans mening.»

Dette fordi styret var pålagt å selge næringsområdet på det frie markedet, til et ukjent selskap med et ukjent behov. Med et slik mandat hadde grunnforholdene en avgjørende og stor økonomisk betydning.

Problemstilling 2: Styret har ingen merknad.

Problemstilling 3: Revisjonen har befattet seg med framdrift og oppfølging med entreprenøren, men tar ikke for seg forhold som budsjettvedtak, finansiering og oppfølging av kostnader.

Styrets henvendelse til KU var:

«Gjennom byggeperioden er det ikke gjennomført kontraktsoppfølging med entreprenøren.»

Det var særlig forhold rundt kontraktsoppfølging/kostnader som var viktig for styret å få avklart. Styret hadde oppdaget at det ikke var gjennomført fullstendig kontraktsoppfølging og at det manglet dokumentasjon. Styret mener denne problemstillingen ikke er behandlet og besvart i revisjonens rapport. Problemstillingene vedrørende framdrift og oppfølging var styret kjent med.

Harald Ringstad

Styreleder Krogstad Miljøpark AS